

ÜLIÕPILASLEHT

TARTUS

Nr. 5

PAASTUKUUL

1931

L
I
V
O
N
I
A

ÕLU
MÖDU
LIMONAD

TARTUS, KALDA 5/6 TEL. 2-38

Iga tudeng nõuab ainult

EESTI ÕLUT

Valmistatud

kodumaa odra linnastest.

Põllumajanduslik Keskühisus

„ESTONIA“

Tallinn, Jaani 6.

Suurim ja tugevaim ühistegeline keskorganisatsioon Eestis.
Asut. 1900. a.

IMPORT: piimatööstusmasinad, pakki-
mismaterjal ja muud tarbed.

EXPORT: või ja piimasaadused.

Oma piimaäri ja väikemüügi kauplused Tallinnas.

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

Kultuurikande päevaküsimusi.

„Ülemaks kui hõbevara,
kallimaks kui kullakoormat
tuleb tarkus tunnistada.“

Kalevipoeg.

Hariduskultuurilised päevaküsimused ei ole kunagi lihtsad ajutised olevikuküsimused, vaid kaugele tulevikku küündivad sihtküsimused, seepärast suuremate übersihtluste puhul on tarvilik iga korralduse võimalikult kõik-külgne deliberatsioon. Meie tänapäeva majanduslike kalkulasioonide keeris on paleuslikud hariduspoliitilised küsimused tõstnud tõsisemale kokkutõmbe päevakorda. Otsitakse teid, kuidas riigi varastule vastavalt korraldada hariduse andmist noortele kodanikkudele.

Meie iseseisvuse esimene aastakümme oli hoogne ülesehituse ajastu. Viimased aastad aga näitasid juba intensiivsuse raugemist ning Eesti kooli mõnigi kohaleasetatud nurgakivi nihutati paigast. Ja olevik dikteerib jällegi uusi nõudeid: koomale, koomale... Aga kui käesolevadki read kõnelevad koondamisjuttu, siis kuulatagu neis kõigepealt koondamise printsiipide häält.

Unustades hetkeks kõik majanduslikud raskused, unustada püüdes kõik statistilised andmed, mis kõnelevad iga õpilase hinnast ühiskonnale, peame ka siis otsemaid pooldama hariduselu revideerimise vajadust, sest meie

kooli kasvatuslik ning suurelt osalt õpetuslik tase nõuab seda. Ja kui veel vähegi objektiivselt hinnata meie majanduslikku kandevõimet, kui arvestada kutsutud õpihimuliste hulka (keskkoolis) ning fikseerida ka tuleviku haritlaskonna vajalikke ulatuspiire, siis selgub küll, et meie hariduselu juhtijail suur korraldustööpõld seisab ees. Ent kõigi võimalikkude ümberkorralduste eel- ning põhiküsimust ei tohi unustada ka raskeimate majanduslike kitsikuste surve. Juba Kant'i sõnastatud kasvatuslikku põhiprintsiipi: lapsi peame kasvatama mitte olevikule, vaid tulevikule, inimkonna paremaks eluks — peavad haridusejuhid ka koondusepäevil apriorseks tunnustama. Meil peab olema selge meie hariduselu vajaduse põhisuund, peame olema teadlikud, milleks ja mis-sugustesse koolitüüpidesse juhime noori, peab ka noorel olema selgus, milleks kohustab teda hariduseaste.

Meie algkooli ehitati hooletdi. Aga viimased aastad kiskusid selle korratuste keerisesse. Maa algkool on paiguti isegi lammutamise staadiumis. Kui üks inimene peab kuues klassis korraga

tööd juhatama, siis on inimlikult arusaadav, et see õpetaja on sunnitud palkama abijõude nagu seda paiguti praktiseeritakse. Ja lapsed tunnevad kohtlast heameelt, kui ei jälgi neid igal hetkel õpetaja silm ja kui juhtub neile vabalt silmapilke enam kui korraldustes määratud. Aga süstemaatiline töö — kasvatus — ja õpetöö kannatab: noor õpib aegsasti logelema. Ning logelemine sööb meie rahva tuleviku.

Kas siis tõesti vana Laputark Varrak on tulnud veelkord Eesti rahva tarkuseraamatu järgi?

*

Praegu päevakorral olevat keskkoolide kokkusulatamist tuleb pedagoogiliselt tervitada. Ometi on siingi oma terav piir. Ei tohi kunstlikult ühtki õpihuvi list eemaldada keskkoolist. See-ga pole loomulik, kui kõrge õppe-maksuga kõrgeneb keskkooli künnis kehvemale kihile niivõrt, et andekas noor ei suudagi astuda sisse. Peame kinnitama Carlyle'i sõnu: kui ka ainuke inimene, kes õppida võiks, hariduse-ta sureb, siis on see kurbmäng. Seda kurbmängu oleme mänginud minevikus küllalt; vahest langetame vaheteki jäädavalt.

Kuid nagu tähendatud, meie olukord võimaldab gümnaasiume arvult koondada. Aga see koondus ei tohi ainult kokkuhoiu kaalutlusil sündida, tuleb ka teisi tegureid rõhutada. Haridusele peame meie kulutama, kui see kulu annab ilusaid, positiivseid tulemusi. Tänapäeval aga, mil mõnigi gümnaasium (eriti maal) õpilaste hankimisega ning kerge edasiviimisega rikub vajalikku ühist pedagoogilist väerinda, ei tooda kulutus (aineline ega vaimne) tarvilikku tulu. Tundub tihti, et pärle on sigadele ette heidetud. Ning kooli kõrget asendit ähvardab risune poripind. Seepärast on keskkooli kasvatuse ning õpetuse reguleerimine hädatarvilik.

Aga missugusest otsast alata? Kus on need kasvatusliku ühiskondade desertöörid? Ning milline peab olema meie hariduse sisu? Neid küsimusi peab kaaluma. Peab hankima andmeid meie kooli viljakuse ning elujõu kohaselt, alles siis võib kabinettis punase tindiga otsuseid kirjutada.

Ei ole koht siin kedagi kutse-õrkkuses süüdistada, kuid kindlasti ei suuda maal asuvad gümnaasiumid võistelda linnas asuvatega. Maal hariduse andmine vajaks süvendatud ümberrakkimist. Pinnaliseks kipub minema meie elu, elusisu sügavused kipuvad kaugenema. Ning ka praegune küll keskooli künnab kurghadraga vaimuvalja. Aga ju linnadessegi on tunginud ebapedagoogilist hõngu. Siingi kaalutakse sageli, kas aastaläbi logelnud ja katsel läbikukkunud õpilane on läbi kukkunud ja kui siis veel katsetatakse, siis kaalutakse uuesti, kas ta tõesti on läbi kukkunud — ja võib-olla vaetakse siis veelgi, sest arv... Ja kes übele koolile kerge leitud, see kõlbab sageli teisele küllalt. Pedagoogikat püüab asendada spekulatsioon. Kuid enne kui meie koondame, tuleb kindlaks määrata meie kasvatuse ning õpetuse sisu, meie kultuuri põhisuund oleviku ja eriti tuleviku seisukohalt nõuab kõikkülget kaalumist. Ning tuleb

õigusega küsida, kas vajame vana traditsionaalset humanitaarharidust, kas vajame tugevaid tegusid tarvitaval ajalul „humanitaarharrasharilasi“, kelle käed on kaugel teost-tööst, mis nõuab kehalikku pingutust. Nende ridade kirjutaja leiab, et oleviku ja tuleviku Eesti vajab tugevaid töömehi, eriainulist töökultuuri, mille alg-raking peaks olema iga kooli tegevusekavas. Minevikuline harraskultuur on oma õilmed kaotanud oleviku tõmbetuulis. Vajame uut vaimu, uusi tegusid, uusi laule. On vältimatu roopaseadmine ka kasvatuse radadel.

Ajakohased keskkoolitüübid nõuavad kindlat arengut. Seepärast kui koondame, siis ei tuleks ometi kustutada elule vastavaid ning elujõulisemaid harusid. Need elulisemad gümnaasiumi harud on: tütarlastel majapidamisharu ja poeglastel tehnikaharud. Neid ka füüsilist tööd viljelevaid gümnaasiumiharusid tuleb kallimaks koolivaraks pidada, sest kallis on neis koolides kasvatatav ning teostatav eluvaade, et inimese väärtus avaldub (loovas) töös, et töö on maailma võitja ja et haritud inimesel kõlbab (veel enam: on kohustatud) käsi füüsilise töö külge panna.

Meie minevik on suur töö minevik. Me esisade-emade kätetööd imetlevad tuleviku põlvede pojadki. Aga omaaja harraskultust on meilgi harrastatud. Haridus pidi kindlasti elukergust tooma, selleta polnud ta mõeldav. See on väärtus, see on võõr-muna meie pesisse, seda tühja vaadet korvab paremini meie töökasvatulik koolitüüp: tehnika- ja majapidamisgümnaasium.

Ühekülgsel hariduse meeldimatu tulemusi tunneme tegelikult olevikuelust küllaltki; see eluvõõrsuse kuhtumisvalu kandub juba ilukirjandussegi. Ja eks ole juba suured sõnasangarid sõnastanud tööd elu mõttena ning õnluse eeldisena (Goethe, Tolstoi jt.). Ning keha ja vaimu harmoonilist arenemist — seda iidset peda-

gogilist ideaali taotleb tänapäeval paremini töökasvatulik tehnikagümnaasium. Ja viimaks elu utilitaarse seisukoha — noorte elule ettevalmistuse (millist teed määravad ka keskkooli õppekavad) suhtes nõudleb tehniline gümnaasium esikohta. Inimsoo areng nõuab seda, et noor võrsuks oleviku kultuuri vaimus ning kasvaks ühte selle kultuuriga. Alles siis võib võrsuv noorus arendada edasi oleviku päevade kultuurivõite. Seepärast on suuremad kasvatusteaduse autoriteedid tunnustanud seda gümnaasiumitüüpi. Meie kool peab julgelt ning sirgjooneliselt näitama, et ta mitte enesele, vaid elule kasvatab ning õpetab. Kokku võttes võime kinnitada, et meie koolikorraldus vajab revideerimist. Et vähendada rahva kogukulutust haridusele ja võimaldada intensiivsemat ning produktiivsemat tööd keskkoolis, võib ratsionaalset koondamist korraldada. Koondamisel ei tuleks aga uuemaid ega elulisemaid keskkoolitüüpe kustutada. Koondamine ei tohi iialgi maad anda haridustöö pinnalisusele, ekstsensiivsusel, nagu seda soodustavad mõnedki hilisemad ümberkorraldused algkooli alal. Elu ning elutöö intensiteeti on meie tarvis, — mitte pinda, vaid sügavust. Süvendatud teadlikku töökultuuri peab edustama kool: algkool, keskkool, ülikool. Parem üks kvalifitseeritud õpetlane, kui kümme quasiharitlast. Parem 50 korralikku keskkooli, kui 83 kunstlikult pingutatut. (Arvestatud on ka majandulik pingutus). Parem süvendatud ning kontsentreeritud algharidus, kui liigselt ekspansiivne keskharidus. Sest alghariduse osaliseks saada on meil õnneks antud igale kodanikule.

Kui meie armastusega ehitate me kooli, siis võrsub ikka ajast aega meie poegade perest juhte, kes leiavad teed vajaduse korral kas või maailma lõppu. Ning meie tulevik on vabalõivust Laputargale ja meie vanade tarkus jääb järele põlvede päranduseks.

Aleks. Vaigla.

Mehed.

Tormides murdugu tammepuud,
Kindlad on mehed aatele truud.

Välkugu teras ja raiugu raud,
Mehi ei kohuta surm ega haud.

Kaarides maha langegu hein,
Mehed seisavad nii kui sein.

Seisavad, tuld aga tuksatab rind,
Suur on elu ja surma hind.

G. Suifs.

Rootsi üliõpilaskonnast.

Suhted Eesti ja tema naabermaade üliõpilaskondade vahel on aast-aastalt tihenema hakanud. Vastastikkused külaskäigud, sõpruslepingud jne. ei ole üksi üliõpilaskondi üksiteisele lähemale viinud, vaid ka rõõmustaval kombel soodustanud rahvasievahelist lähenemist ja üksteisemõistmist.

Seni on selles läbikäimises kahjuks puudunud tihedamad sidemed Eesti ja Rootsi üliõpilaskondade vahel. On olnud üksikuid külästamisi, kuid need on kannud enam juhuslikku laadi, kui maha arvata Upsala üliõpilaskoori „Orphei Drängari“ ametlikku külaskäiku 1929. a. suvel. Küll loodi Lundis 1925. a. äräpeetud skandinaavia — balti üliõpilaskonverentsil eriline büroo, kelle oiseseks ülesandeks oli mainitud maade üliõpilaskondade lähendamise, kuid see ettevõte soikus varsti ja andis maad SELL'ile, baltimaade üliõpilaskondade omavahelisele ühendusele, millest välja jäi Skandinaavia. Vaadeldes aga Eesti ja Rootsi rahva tihedaid ajaloolisi sidemeid ja praegust head vahkorda, tundub meile senine olukord õieti võõrana. Kui püüda selgusele jõuda põhjuste üle, mis on lähenemist takistanud, siis peab küll kõigepealt esile tõstma asjaolu, et ollakse teineteisele veel võerad. See on aga tõke, mille võitmiseks ei ole tarvis muud, kui mõlemapoolset suuremat aktiivsust teineteise tundmaõppimiseks. Vastastikkune sümpaafia a huvi on juba olemas.

Nii on ka käesoleva lühida ülevaate sihiks lugejaid üldjoontes tutvustada rootsi üliõpilaskonnaga, kusjuures ei taheta maha suruda lootust, et see esialgne katse mõlemapoolset rohket järelegemist leiab, mis lõpuks viiks reaalsele sammudeni.

Rootsi üliõpilaskond on koondunud nelja ülikoolilinnas: Need on: Upsala, Lund, Stockholm ja Göteborg. Esimeses kahes linnas on riiklikud, kahes viimases aga eraülikoolid. Stockholmis on peale selle veel tehnikum, üks arstiõppeasutus (Karolinska Instituut) ja muud kõrgemad

õppeasutised. Göteborgis on ülikooli kõrval veel tehnikum.

Upsala ülikool asutati 1477. a. piiskop Jakob Ulfsson'i poolt, kuid alles Gustav II Adolfi ajal omandas ta kindlama organisatsiooni ja ilme. Ühised statuudid nii Upsala kui Lundi ülikoolile anti 1916. a. (hilisemate muudatustega). Ülikoolil on 4 teaduskonda: usu-, õigus-, arsti- ja filosoofiateaduskond. Viimane jaguneb humanistlikuks ja matemaatika-loodusteaduslikuks sektiiooniks.

Upsala üliõpilaskond koosneb üle 3000-dest üliõpilasest (nende hulgas umbes 500 naisüliõpilast), kes on koondunud 13-nesse ühendusse, n. n. „nationi“ (Landsmannschaften). Suuremad neist on: Norrlands nation üle 400 liikmaga, Västanmansk-Dala nation 350 liikmaga, Upplands nation üle 300 liikmaga jne. Pea kõikide nende nationide asutamisaeg langeb 16. s. esimesele poolele, kuid alles 1663. a. tunnustas ülikool neid ametlikult, määrates iga nationi juurde oma inspektori.

Kuulumine nationi on sunduslik, kusjuures sisseastumine peab sündima kohe peale imatrikulatsiooni. Iga üliõpilane on õigustatud astuma sinna nationi, kuhu ta kuulub kas sünnipaiga, vanemate alalise elukoha, oma kooli või ka selle järgi, kus nationis tema isa oma üliõpilasajal liikmeks oli. Mõnel juhul on aga siiski võimalik astuda ka teistesse nationidesse, kõrvale kaldudes ülalmainitud nõudeist. Seega ei ole enam puhtal kujul alal hoidunud kuuluvus nationi maaala järele, mis õieti nende üliõpilasühenduste algpüüdeks oli.

Ülikooli statuudi põhjal on nationide sihiks — edendada liikmete hulgas tõttatet, kombust ja korda, olles neile ühtlasi nii moraalseiks kui ka materjaalseiks toetajaiks. Nationi juhtimine seisab kahe kuni kolme kuraatori käes. Esimeest nimetatakse tavallisesti esimeseks-, majandajat teiseks- ja raamatukoguhoidjat kolmandaks kuraatoriks. Nationi liikmestikond on vanaduse järele jaotatud

mitmesse klassi (seniorer, juniorer ja recentiorer ehk novitier), kellel igalühel isekaaluline hääleõigus. Nationid oisustavad neisse puutavaid küsimusi iseseisvalt, peavad aga otsuseid n. n. Akadeemia Väikesele Konsistoriumile kinnitamiseks esitama.

Vahakord vanemate ja nooremate nationi liikmete vahel on rajatud subordinatsiooni põhimõttele, kuid see ei ole ammugi nii radikaalselt läbi viidud, kui näiteks meie üliõpilaskoondistes. Vanemate liikmete ülesandeks on noori ainult pedagoogilisest küljest kasvatada, kusjuures tagajärgi püütakse saavutada nii õelda „rahulikult teel.“

Praegu on kõikidel Upsala nationidel omad majad, kus ei puudu seltskonnaruumide kõrval lugemistoad ja raamatukogud. Samuti on neil oma liikmete aineliseks toetamiseks olemas erilised stipendiumifondid.

Aastal 1849 löid ülalmainitud 13 nationi ühise üliõpilaskogu Upsalas Studentkär'i nime all. Selle kogu peamiseks sihiks on — esitada Upsala üliõpilaskonda teiste siseriigi ülikoolide ja rahvusvahelise üliõpilaselu ees. Tema organiteks on — otseselt valitav esimees ühes abiga ning nationide esindajaist koosnev juhatus. Kogul on kasutada omad ruumid ja 12000-de köiteline raamatukogu.

1924. a. peale on Upsala üliõpilastel oma häälekandja „Ergo“, mis ilmub iga kahe nädala tagant umbes 20-ne leheküljelisena.

Upsala üliõpilaskonnal, kui Rootsi vanema ja aristokraatsema ülikooli üliõpilaskonnal, on suur siseriikline mõju, mis vaatamata Lundi ülikooli otsekohelemale mõjule Lõuna-Rootsi peale, on säilitanud oma üleriikliku tähtsuse,

Lund'i ülikool asutati 1666. aastal. Samuti kui Upsalas, nii on ka siin 4 teaduskonda.

Lund'i üliõpilaskond koosneb ligi 2500-jast üliõpilasest (nende hulgas umbes 400 naisüliõpilast), kes on koon-

dunud 13-nesse nationi. Nende suhtes on üldjoontes maksavad samad põhimõtted nagu Upsala nationide kohta, kuigi nad niisuure tähtsuse ei oma kui viimased. Nii puuduvad neil omad ruumid, mis aga takistab liikmeskonna lähenemist ja kokkukavamist sellisel määral, kui seda Upsala nationides tähele panna võib. Lundi nationide sihiks on peale administratiivsetefunktsioonide ka koosviibimiste korraldamine liikmele. Pearõhku pannakse aga abitarvitavate liikmete toetamisele, milleks mõnel pool on asutatud laenukassad.

Kõrgemaks nationi juhiks on nationi enda poolt professorite hulgast valitud inspektor. Tema järelvalve all ajab asju kuraator oma asetäitjaga. Juhituse moodustab seniooride kolleegium.

Ka Lundi nationid löid omale ühise kogu (Lunds Studentkår), mis tegevust alustas 1867. aastal. Esinduslikkude kohustuste kõrval seisab selle kogu ülesannete hulgas veel üliõpilaskonvikti ja krediitkassa juhtimine. Kogu häälekandjaks on „Lundagård“, mis ilmub 13 korda aastas.

Kõrgemaks organiks kogus on üldkoosolek, kus hääleõiguse omavad kõikide nationide liikmed. Vähemtähisate küsimuste arutamine ja ettevalmistav töö seisab nationide poolt seatud deputaatide käes. Koostööks teiste sise- ja välismaa üliõpilasorganisatsioonidega on loodud eiline interakadeemiline toimkond.

Huvitavaks asutiseks Lundis on 1850. a. loodud akadeemiline ühing (Akademiska Föreningen). Selleühingu sihiks on edendada ja õilistada Lundi akadeemilist elu, koondades enda ümber nii endiseid kui ka praeguseid akadeemilisi kodanikke, luues neile kokkusaamise võimalusi ja püüdes rahuldada nende mitmekesiseid huvisid. Ühitas püüab ühing jõudumööda toetada abivajavaid liikmeid. Tähtsamate sihtide hulka kuulub ka hoo-

litsemine üliõpilaste ajakohase meelelahutuse eest.

Kui püüda eritleda Upsala ja Lundi üliõpilastüüpi, siis saab seda teha eelkõige temperamendi seisukohalt. Upsala üliõpilane on reserveeritud ülesastumise ja külma temperamendiga. Ta tuletab meelde inglise tüüpi, kellest Lundi üliõpilane oma lõunamaise soojuse ja südamlikkusega järsult lahu läheb. Mitre aga üks temperamendi erinevus ei ole eraldajaks, vaid oma osa etendavad siinkohal ka foneetilised lahkuminekud. Nii on Upsalas kõneldav rootsi keel meloodilise ja laulva kõlaga, Lundis aga järsk, kiire ja saadetud erilistest domineerivast kurguhäälikust. See murre, n. n. lõuna-rootsi keel (skånska), on tugevasti mõjustatud taani keelest. Need võrdlemisi suure tüüpidel lahkuminekud on seletatavad osalt maa geograafilise asendiga (äärmisest põhjapoolsest punktiist kuni äärmise lõunapoolse punktiini on 1600 klm.), mis on tinginud suuri kliimatilisi erinevusi, osalt aga ka ajalooliste mõjuteguritega (Taani võim Rootsis).

Stockholmi ülikool on tekkinud eraalgatusel. Aastal 1869 loodi nimelt Stockholmis vastav selts, kes ülikooli asutamise mõtte üles võttis ja selle 1878. a. ellu viis. Ülikool omab 3 teaduskonda, nimelt: matemaatika teaduskonna, riigi- ja õigusteaduskonna ning humanitaar-teaduskonna.

Stockholmi ülikooli üliõpilaskond koosneb ümmarguselt 1200-jast üliõpilasest (nende hulgas umbes 250 naisüliõpilast), kes kõik kohustuslikult kuuluvad Stockholm ülikooli üliõpilaskogusse (Stockholms högskolas studentförening). See kogu asutati juba 1883. aastal, oma praeguse nimetuse sai ta aga alles aastal 1929. Sihtidelt sarnaneb ta teistele ülaltoodud üliõpilaskogudele.

Stockholmi kogu moodustub kol-

mest osakonnast: juriidilisest, loodusteaduslikust ja humanislikust. Kõik need osakonnad teitsevad iseisvalt. Kogul on omad ruumid, raamatukogu ja perioodiliselt ilmuv häälekandja — „Gaudeamus.“

Kogu kõrgemaks eestseisjaks (inspektoriks) on ülikooli rektor. Tege-likkudeks juhtideks aga esimees ja 11-ne liikmeline juhatus, kelle volitused kestavad 1 aasta.

Nationisid Stockholmis ei ole, küll aga teiste kõrgemate õppeasutiste akadeemilisi ühinguid, kes ühes ülikooli üliõpilaskoguga moodustavad Stockholm üliõpilaskonna (Stockholms förenade studentkårer).

Göteborgi ülikool asutati 1891. aastal eraannetiste alusel. Ta omab ainult humanitaar teaduskonna. Üliõpilaskond koosneb üle 300-jast üliõpilasest, kes kõik kuuluvad Göteborgi ülikooli üliõpilaskogusse (Göteborgs högskolas studentkår). Sellel kogul on peajoontes samane raking, kui Stockholmis omal.

Kõikide ülalmainitud ülikoolide üliõpilaskogud löid 1921. a. ühise keskkorralduse „Rootsi ühendatud üliõpilaskogude“ — SFS (Sveriges förenade studentkårer, L'Union nationale des étudiants de Suède) nime all, millega hiljem liitusid ka teised Stockholmis ja Göteborgis üliõpilasühingud. Olles seega koondanud oma ümber kõik Rootsi üliõpilasorganisatsioonid, on SFS-i sihiks — luua ühtlast esindust tervele Rootsi üliõpilaskonnale. Liidu juhatus moodustab organisatsioonide 9-liikmeline esinduskogu, kes oma hulgast valib esimehe ja abiesimehe. Organite volitusaeg kestab 1 aasta.

SFS loeb üheks oma peaulesandeks Rootsi üliõpilaskonna esindamist välismail. Selleks võtab ta osa CIE kongressidest, korraldab ekskursionid ja hoolitseb väliskülastuste eest. Samasuure ehk veel suurema tähtsuse kui välisesindamine, omab aga

Deklamatsioonist Helsingi ülikoolis.

Helsingi ülikooli filosoofiateaduskonna õppekavasse kuulub peale muu meile küllaliki uudne ja tähelepanu vääriiv „lausunto-luento“, mis koondab tööle igal semestril hulga üliõpilasi. Lausunto'ga on esijoonel ehte nähtud deklamatsioonit harjutus, nagu seda määrab sõna tähendus, kuid see loeng haarab enesesse ka laiemaulatuslikku sisu. Loeng iseenesest on seminari loomuline, piiratud kindla osavõtjate koosseisuga, jaotatud kaheks kursuseks. Osavõtt on sunduslikuks eeltingimuseks kõigile neile, kes valmistuvad kooliõpetaja või kirikuõpetaja kutsele. Õpetus on niihästi praktiline, kui teoreetiline, lektoriks mag. Räsänen, kes on

Soomes hästi tuntud deklamaator, võrratu plastilise ning värviküllase häälematerjaliga. Peab ütlema, nii kuivteaduslik ja üksikasjalik, kui on ainult ja käsitluselt mõnigi keele- või mõisteteadeuse loengutund, nii värviküllane ja meeleolukas on mag. Räsäse käsitlus. Eelneb mõni tund teoreetilisi juhiseid, siis edasisammumine praktiliste harjutustega. Osavõtjad kannavad ette vaba valiku järele kodus läbitöötatud kirjanduspalasid, igal loengul jälle uusi. Ettekanne lõpul lektor mõne joonega iseloomustab efekantud pala ning annab omalpoolt iseloomustuse selle ettekandele. Kahe-tunnilise loengu kestel vahelduvad elavalt maastik kirjeldused ja jutus-

tised, monoloogid ja luuletised; manatakse kuulajale silme ette niihästi kirjanikke, kui ka kodumaist ümbrust ja elu. Kuulajale tundub kuidagi, et see loeng tihedalt toob ligemale kõike kodust ja lähedast, et seob ta otseselt eluga väljaspool ülikooli. Lausunto-loengul võib kuulda häidki deklamatsioonid, võib mõnigi seni loetud peatüki sisustuslikku nautida uudsusena ja mõnuga.

Selle loengu otsekohese tulemusena võib nimetada nähtusi, et Soomes pea igal organisatsiooni või üliõpilaste poolt korraldatud pidustusel on kavast deklamatsioon, tihtiigi väga hästi ettekanetuna. Võib-olla osalt samast loengust on mõjustatud seegi

IX Üliõpilaskonna Edustus.

I rida (pahemalt paremale): V. Kauman (Fr. Ruthenia), K. Muhel (Ühendus), E. Sitska (EÜS), H. Paalman (Vironia), H. Rutoff (ENÜS), E. Veidenbaum (Indla), V. Pärtelpoeg (Rotalia). II rida: A. Mühlhausen (org-matu), A. Kruus (Valvila), F. Leckbandt (Fr. Pharmaceutica) F. Huik (org-matu), M. Otsason (Amicitia), A. Peri (Filiae Patriae), A. Muni (Ilmatar), E. Siil (Fr. Estica). III rida: P. Järve (Ugala), J. Ofs (Põhjala), B. Karro (EÜS), A. Kallits (Liivika), A. Kiiman (Fr. Livienensis), J. Pärn (Vicinia). Pildilt puuduvad: O. Dehn (Livonia), N. Fuchs (Vene ÜS), M. Lensin (Sororitas Oriens), A. Marmor (Veljesto), D. Pasternak (Limuvia), I. Rebane (EÜS), E. Tikenberg (Sakala), G. Vahrberg (Revelia), A. Valkenklau (Raimla).

liidu siseriikline tegevus. Siin on tähtsamateks punktideks üliõpilaskorralduste tegevuse ühtlustamine ja üliõpilaskonna majandusliku olukorra uurimine ja parandamine.

Lõpuks peab tähendama, et Rootsi üliõpilaskond materjaalselt märksa lahedamates oludes tegutseb kui meie, mida tuleb panna rahva üldise jõukuse arvele. Nii on iseendale ülespidamist teenivate ja toetust vajavate üliõpilaste protsent minimaalne. Viimaste seisukorda aitavad tunduvalt

parandada rohked stipendiumid ja üliõpilaste omad laenukassad. Kõige jõukuse peale vaatamata tuleb aga siingi tihti ülejäo elamist ette.

Vastavalt kallile elule on Rootsi üliõpilase korteri ja ülespidamise kulu tunduvalt suurem meie üliõpilase omast. Keskmise üliõpilastoa üür on 60 kr. Kui siia juurde arvata ülespidamine, siis läheb korteri ja toidu peale keskmiselt 150 kr. kuus. Lisandades sellele summale veel ülikooli ja organisatsioonide maksud, siis

saame aukartust äratava arvu, mis meie üliõpilasele kättesaamatu.

Läbikäimises on Rootsi kaasvõitleja otsekohene ja sõbralik. Traditsiooni kohaselt etendab ta seltskonnas väärilist osa. Üldiselt peab Rootsi akadeemiline kodanik, vana kui noor, üliõpilaspäevi oma nooruse ilusamaks ajaks.

Stockholmis, märtsikuul 1931.

Fr. Akel.

nähtus, et pea kõigil pidustusil, kõigil võimalikul juhtudel, Helsingis peetakse kõnesid, lõpmatuil teemadel ning sageli väsitaval arvul.

Kõige juures ei saa keelata täielist poolehoidu säärastele nõudele õppekavas, kui arvestada huvi ja kasu, mis sellega ühenduses. Tänuväär on juba seegi asjaolu, et deklamatsiooniga on toodud ülikooli õppekavasse kunsti, mis rikastab märgatava värvikuse ja värskusena teaduslikku tihetkõrgust. Ei ole selles mõttes üleliigne märkida, et „lausunto-luento“ on Helsingi ülikoolis üliõpilaste üksmeelsel arvamisel huvitavamaid loenguid üldse. Kirjanduse, eriti kodumaise kirjanduse populariseerimisel ja elustamisel on heal etekandel tingimatult oma osa, seda enam, et see kandub noorte õpetajate kaudu koolidesse värskendama emakeele tunde.

Emakeele uurimuse ja hariduse seisukohalt on niisugune „lausunto-luento“ aga erilisel hinnatav, kuna sellega tehakse tänuväär töö emakeele diktsiooni selguse ja puhtuse alal, ning seda just selle osa kõneleajate juures, kellel on tulevikus sel alal kõige enam tööpõldu. Sel teel viiakse enamal või vähemal määral puhast ja õiget emakeele hääldamist kooli ja kirikusse, kus see kõige enam vajalik. Arvesse võttes ettekandeks vajalikku stiililist analüüsi ning loengul antavaid teoreetilisi juhiseid, võib konstateerida suurt kasu ka keele stiililisele väljendusele. Veel ehk võiks teataval määral alla kriipsutada ka sel teel omandatavaid reetoorika algeid ja esinemisostkust üldse, millist puudust meilgi ette heidetakse, eriti pedagoogidele ja teoloogidele.

Igatahes seisame Helsingi ülikooli õppekava selle osaga nähtuse ees,

mis võiks olla teednäitavaks meilgi igasuguse kultuurilise ainega küllaltki ülekoormatud õppekavadele, millistesse on, eriti emakeelestudiumi alal, seni mõnegi korra toodud eeskujudid sealtpoolt lahte. Sellisel viisil juurdetoodud värskus ja mitmekordne kasu ei saaks kuidagi olla kahjuks, seda enam veel, kuna stiililise väljenduse puudulikkus on meilgi viimastel aegadel nõudnud tähelepanu. Viimaste aastatega on toodud rõõmustava nähtusena meie ülikooli stiilikursus, milline rahuldab olulisi nõudeid ning äratub mitmekülgset huvi. Ometi ei jätku stiilikursusest kaugeliki diktsiooniliste ja reetooriliste nõuete rahuldamiseks, kuid need nõuded iseenesest ei ole tähtsusetud meilgi haritlaskonnale, eriti õpetajaskonnale.

Erika Veidenbaum.

X Tartu Üliõpilaskonna Edustuse valimised.

X Edustuse valimistel, mis toimusid 14., 15. ja 16. märtsil s. a. esines 10 nimekirja. Nimekirjade arv on minevaastases suurem, mil esines neid 7, ja võrdne 1922. a. esinenud nimekirjade arvuga. Nimekirjade arvu kasvu põhjustasid Eesti Korporatsioonide Rühmast lahus esinenud Naiskorporatsioonide Rühma ja Loomaarstiteaduskonna Eesti rahvusliku korp! Frat. Tartuensise ning organiseerumatute teine nimekiri. Organiseerumatud esinesid kahe nimekirjaga — jagunedes teaduskondade organiseerumatute üliõpilaste esindusteks.

Seekordsed valimised sündisid uue valimiseaduse alusel. Muudatust suurt see valimiskorras ei toonud — võimaldas vaid täpsemat kontrolli valijate üle ning keelas valimiskihutustöö tegemise Üliõpilasmajas valimiste ajal. Ka puudus nõue välismaalaste erilise sooviavalduse esitamiseks valimistest osavõtul.

Valimisnimekirja järele oli valimisõiguslikke **3783** üliõpilast (3882)*), valimas käis **2323** (2375), sellega oli valijaid **61,4%** (61,2%). Valimisedelitest tühistati **13** (5) mille järele valimisjagajaks jäi **77** (79).

Üliõpilaste arv, kui ka valijate arv on vähenenud, kuid valijate protsent näitab tõusu. On näha, et üliõpilased muutuvad aktiivsemaks — vähenenud on passiivne hulk.

Häälte ülejääkides olid kokkuleppeid avaldanud: 1) organiseerumatute nimekirjad, 2) Naiskorporatsioonide Rühm ja Üliõpilaskogude nimekirjad, 3) kõik vähemusrahvuste nimekirjad ja 4) Eesti Korporatsioonide Rühma ja korp! Fr. Tartuensise nimekirjad.

Järgnev tabel esitab arvud saadud häälte ja kohtade kohta peale maksusetuks tunnistatud sedelite mahaarvamist.

N i m e k i r j a		S a i v a l i m i s t e l			
№	N i m i	Hääli	k o h t i		
			otseselt	jäägiga	kokku
1	Vene Ühendatud Rühma	165 (207)	2	—	2 (3)
2	Naiskorporatsioonide Rühma	217	2	1	3 ¹⁾
3	Korp! Fr. Tartuensise	79	1	—	1 ¹⁾
4	Põllum., mat.-loodus- ja arstiteaduskondade organiseerumatute üliõpilaste	71	—	1	1 ²⁾
5	Üliõpilasseltside ühine	716 (779)	9	—	9 (10)
6	Õigus-, majandus-, filosoofia- ja usuteaduskonna organiseerumatute üliõpilaste	85 (192)	1	—	1 (2) ²⁾
7	Eesti Korporatsioonide Rühma	644 (825)	8	—	8 (11) ³⁾
8	Ühendatud Juudisoost Üliõpilaste	86 (88)	1	—	1 (1)
9	Üliõpilaskogude	75 (106)	—	1	1 (1)
10	Saksa Üliõpilaste Rühma	172 (173)	2	1	3 (2)

Valimistagajärgedega selgus Edustuse isiklik koosseis järgmiselt:

Nimekiri Nr. 1 (Venelased) Aleksei Klemm, Georg Elmanovitsch.

Nr. 2 (Naiskorporatsioonid) — Amanda Päri, Meta Lugus, Aime Kangro.

Nr. 3 (Fr. Tartuensis) — Albert Paabo.

Nr. 4 (Organiseerumatud) — Elmar Gerberson.

Nr. 5 (Seltsid) — Ilmar Tõnisson, Annaliisa Laasi, Eduard Kuremaa,

Ilmar Rebane, Robert Tasso, Albert Marmor, Bertram Karro, Jaan Ots, Henn Sarv.

*) Sulgudes antud arvud on IX Edustuse valimistest võrdluseks toodud.

1) Esinesid eelmisel aastal Eesti Korporatsioonide nimekirjas.

2) Esinesid eelmisel aastal ühises organiseerumatute nimekirjas.

3) Eelmise aasta arvus olid ka sel valimistel esinenud nimekirjad nr. 2 ja 3.

Nr. 6 (Organiseerumatud) — Artur Mühlhausen.

Nr. 7 (Eesti Korporatsioonide Rühm) — Hugo Paalman, Otto Leesment, Evald Tikenberg, August Kõll, Valter Pärtelpoeg, Eduard Sild, Aleksander Aljas, Erika Veidenbaum.

Nr. 8 (Juudisoost üliõpilased) — David Pasternak.

Nr. 9 (Üliõpilaskogud) — Valter Kornel.

Nr. 10 (Sakslased) — Anatoli Dreving, Hans Sehrvald, Viktor Vassiljev. Uue Edustuse isiklikkus koosseisus on 11 IX Edustuse liiget.

1. aprill. Koondamisist ja teenistuvõimalusist.

Vaevalt on meil teist nii valulist probleemi, mis puudutab nii suure hulga inimeste huve, eriti töötava ametnikkonna ja intelligentsi omi, kui saabuv 1. aprill — sellega kaasaskäiva koondamis- ja vallandamisprotsessiooniga. Ja väljavaated tulevikku — need annavad tulemusena suure ümmarguse nulli! Ei ole riigiasutist, kus ei koondataks, ja kui neid ongi, siis juurdevõtmisest ei ole juttugi. Riigiasutiste koosseisude koondamine, krediitide vähendamine ajutistele töajandudele, see kõik langeb ühte meil tunda andva majandusliku depressiooni mõju pinnema ajajärguga. Palju ametnikke, töötavat intelligentsi, satub võimatu raskesse olukorda, eriti veel perekonnainimesed (abielus ehk vallaselised, perekondlikkude kohustistega). Kuna koosseisude koondamisel maksetakse nelja ja poole kuu palk, siis ajutiste töajandude olukord on veel traagilisem ja lootusetum. Riigiasutiste koosseisude koondamine on kindla eesmärgi taotlus: jõuda välja ometi üksikord stabiilse riigiteenijaspereni, mida loetakse meil ebanormaalselt suureks. Meie riigi majanduslik kandejõud ei küüni ülalpidama sellist suurt hulka riigiteenijaid. Kahju, et see kõik peab sündima nüüd, sel raskeimal ajal, kus ka erasutised on mõjustatud otseselt majanduslikust depressioonist. Nii näeme igapäev, et erasutised ja ettevõtted vallandavad töölisi ja ametnikke ja väga suurel määral. Võimalused on nii piiratud ja kehvad. Normaaloeldes oleks mõeldav üleminek erasutistesse ehk erategevusele omal algatusel. Nüüd on see aga täiesti võimata. Ei toida emake maagi enam inimest, sest põlumajanduse tasuvus on jõudnud kriitilise miinimumini. On tarvis tugevat optimismi, et säästa end!

Praegune olukord puudutab samuti valusalt meie üliõpilaskonda. Paljud peavad endale ülalpidamist hankima a ka vanemaid toitma. Samuti on

palju üliõpilasi ja ülikooli lõpetanud, kes riigiteenistuses ja sellega otseselt ehk kaudselt seotud praeguse riigiasutiste koosseisude ümberkorraldamistööga.

Tahan peatuda lähemalt töövõimaluste otsimisel, põhimõtteliselt seisukohalt. Pea ainukesed olulisemad tegurid on soovitus ja tutvus. Nendeta pole mõtetki üldse kohta saada. Mõni nimetab seda „onupojapolitikaks“, kuid see arvamine on täiesti väär. Onupojapolitika — selle all võiks mõista tutvuse kuritahtlikku kasutamist isiku poolt, kes ei oma mingit tegevusaktiiviteeti, tahet end töös läbi lüüa ja seisab majanduslikult kindlal alusel. On kahesuguseid vaateid koha muretsemise kohta isikute poolt, kes selle võimelised. Ühed peavad pimesi kinni mingist vaatepunktist, mis on kui „ides fixes“. Nende nõuded on: 1) Isik peab väärima kohta (s. t. tal peab olema praktika, enne praktikat). 2) Ta peab olema teistest kandidaatidest parim (jällegi praktika nõue, ja vaatamata sellele, et praegusel ajal üht harilikku kohta võib võimiste poolest täita kümneid kandidaate). 3) Ei arvestata isiku majandusliku olukorraga (see peaks kõige tähtsam olema) Milline on selle „ideelisel ausa mängu“ mõtetus, on täiesti arusaadav. Ei ole ime, kui kasvab niisuguses olukorras vastastikune usaldamatus.

Isikule tuleb muretseda tööd ka siis, kui tal pole praktiseerimiseks võimalusi olnud. Tähtis on töövõimaluste leidmine, mitte mingisuguste vakantsete kohtade ootamine. Ei ole sugugi ülekohus eelistada tuttavat võõra eest. Sellega, et muretsemise töövõimalusi, kindlustame end majanduslikult, nii vabastame ja tasume oma vanemaile ja eestkostjatele meie eest nähtud vaeva. Me ei ole majanduslikult nii jõukad, et suudame rahulikult töötada oma erialal õppimisel, kuni sellel küpseks saame ja siis tööle asume. Paljud

peavad virelema raskusis ja see mõjub psühholiselt kurnavalt ja tapvalt. Mis jääb järele noorest elurõõmsast inimestest, kui tal pole elamisekski võimalust!

On täiesti tervitatav nähtus mõningate üliõpilasorgide juures aktiivne teotsemine kohamuretsemise alal. See on täielik vastastikune usaldatavuse tunnus, mis intiimorg-is iseenesest mõistetakse. Võtame või paralleelselt ametasutisi. Nad teevad kõik, mis nende võimuses, et lahtilastavatele ametnikele mujal kohta muretseda. See on tänuväär töö, mis moraalseltki lohub. Org-i majanduslik olukord on ju ka otseselt üksikliikmete majanduslikust olukorrast sõltuv. Sellega, et kindlustame üksikuid, kindlustame org-i kui tervikut. Ei ole kuulnud, et isikud, kes kohapeal, ei vääri seda et nad sinna soovitatud on. Asutiste juhtimine ja neis töötamine on ikkagi riiklikult loov ja vastutav töö. Et sellest tegelikult osa võetaks, on palju tänuväärsem, kui passiivne kõrvalseisimine ideelise arvustaja osas. Aus ideeline võitlus ei tohi olla ühekülgne, ta peab olema loov, praktiline ja tagajärjekas. Olla vaid endaga rahul, on lausa kuritegu kaaskodaniku vastu.

Läheneb 1. aprill, kus iga päev tähendab sammu teadmatuse poole. Palju on meil kurdetud ja pisaraid valatud arstiaibi küsimuses. See pole sugugi nii valus, kui osatakse olla mõõdukas. Aga jääda kohata — see on paljudele valus. Samuti oleks võinud abielusolevate poolte teenistusvahekorrad selgitada ja mitme koha pidamised, siis ei oleks see vallandamine nii raskete tagajärgedega. Sest, miks võtta inimesilt, kel pole midagi, kõik ära, kui neid kes külluses elavad, rahule jäetakse.

Kas peab see tõesti nii olema!

Tallinnas,
15. märtsil 1931. **Vold. Kuusberg.**

„ÜLIÕPILASLEHE“ TELLIMISI TARTUS VÕTAVAD VASTU

1) „Üliõpilaslehe“ talitus (töötundidel), 2) Akadeemiline Kooperaativ — Jaani 7, 3) Üldine Ajakirjanduse Kontor — Rütli 11.

Tudeng väljaspool ülikooli ehk õpiala

Metsateadlane: „Mine metsa oma loriga!“
Metsa!? Kohe näha, et sa metsamees oled?!

„Vaata, kui ilusad on need tähed, Erich!“
Täheteadlane: „Ahah, kui sa täheteaduse vastu huvi tunned, võiksin sulle muretseda häid uurimistöid selle kohta.“

Brünni üliõpilaselust.

Kui kõnelda üliõpilaselust Brno's (Brünnis) ehk üldse Tšehhoslovakkias, siis peab kohe alguses mainima, et tuleb teha järsk vahe siinse tšehhi ja saksa üliõpilaselu vahel (C. S. R-is on tšehhi ülikoolide kõrval neli saksa õpikooli). Need on kaks koguni iseima, mis elavad teineteise kõrval kumbki täiesti omaette. Kuna tšehhi üliõpilased on ikka pidanud sammu edasirühkiva ajaga, ajuti kas või oma noorustuhinas katsudes temast ette rutata, on saksa üliõpilaskonnale iseloomulik tema konservatiivsus.

Käesoleval juhul katsun anda väikese ülevaate Brno saksa üliõpilaselust, kuna see oma omapärasustega küllalt huvitav on, ja teiseks terel hulgal eestlastel on tulnud temaga lähemalt kokku puutuda, õppides Brno Saksa Tehnika Ülikoolis.

Üldiselt on siinsel saksa üliõpilaselul palju ühiseid jooni Saksa üliõpilaseluga. Saksa üliõpilaste kombed ja traditsioonid on ajajooksul enam-vähem ühtlustunud kõigis saksa õppekeelga ülikoolides. Praegugi, hoolimata kuuluvusest mitmesse riiki, Saksa üliõpilaskond koondab endasse kõikide saksa õppekeelga ülikoolide üliõpilaskonnad Saksamaal, Austrias, Šveitsis, C. S. R-is ja mujal. See soodustab omapoolt endiste ühiste joonte alalhoidumist.

Murranguajad on annud ka siinsele üliõpilaselule tugevaid hoope. Siingi ei

kujuta üliõpilane enesest mingit igapäevastest inimestest kõrgemal seisvat indiviidi nagu varemalt. Võiks koguni ütelda — sinne üliõpilane on veel hoopis väiksem suurus kui meil Eestis. Ta on vaid kõrgema kooli õpilane, kellele, arvestades ta aastatega, on lubatud laiemad tegutsemispiirid kui nooremaile. Ta ei kujutle, et ta on juba mingi suurus, tal on vaid siht ja tahtmine saada kord selleks. Väliseltki — üsna tagasihoidlik, sageli koguni kehu riietus, harilikud peakatted (avalik värvide kandmine on keelatud). Kunagi ei näe siin avalikke üliõpilaste demonstratsioone — rongikäike föroikutega ja ilma, kommersisõite jne

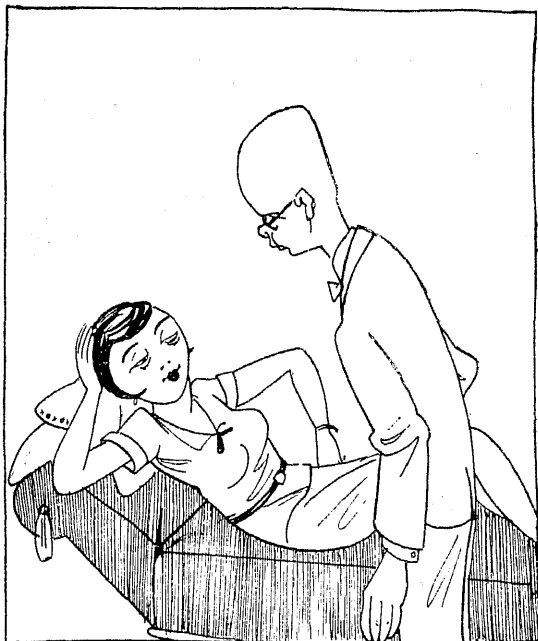
Kuid vaikselt omavahelises ringis ilutsefakse veel praegugi „vanast heast ajast“ päritud romantikas, katsutakse aja kiuste kõrge hoida vana endist buršilikku. Jgasugu Burschenschaftide, Sängerschaftide, Vereinde j. t. nime all elavad endised korporatsioonide põhimõttele tegutsevad organisatsioonid edasi, kantakse nelja seina vahel värve ning peetakse traditsioonilisi konvente, kneispid, kommersisid ja menseure.

Vastavalt mitmesuguste organisatsioonide tüüpidele on organisatsioonide kodukorrad väga mitmekesised, kuid teatavaid ühiseid jooni võib kõikide juures tähele panna. Eriti silmapoistev on tugev rahvuslik joon, kuna saksasoost

üliõpilased moodustavad aktiivsema rühma saksluse eest võitlejast C. S. R-is ning aastasadu kestnud rahvuslikud vastolud tšehhide ja sakslaste vahel viimase ajal eriti aktiivselt päevakorral on. Rahvusliku ning seltskondliku kasvatuse ja omavahelise läbikäimise edendamise kõrval harrastatakse siingi üsna tublisti lõbukultuuri ning õpitakse kõrget joomise ning relvade käsitamise kunsti. Liikmed jagunevad samuti kui meil rebasteks ja buršideks, kuid vahe nende kahe vahel pole nii suur kui meil. Rebast koheldakse kui nooremat liiget, kes alles kohanemata uues ümbruses, sõbralikku nõuannet ja juhust vajab ning loomulikult vähikuna kõigis asjus kaasa otsustada ei saa. Säärast mõtetut rebaste „treenimist“, „tuulutamist“ ja „sõidu tegemist“, nagu see omal ajal mõnes Tartu organisatsioonis harrastati ja võib-olla praegugi harrastatakse, ei tunta siin. Tingituna sellest, et olengud peetakse lokaalides, kus teenijad isegi olemas, on rebaste kohused selleski suhtes tunduvalt kergendatud. Väliseltki pole märgata suurt vahet. Nii buršid kui ka rebased kannavad üheuguseid värvitikleid, ainult lint on rebastel kahe-, buršidel aga kolmevärviline.

Organisatsioonid on meie omadega võrreldes koguni väikesed. Normaalseks liikmete arvaks peetakse 30. Kui liikmete arv aga juba tunduvalt sellest pii-

t o o b k a a s a ü h e k ü l g s e i l m a s u h t u m i s e .

„Kas teie pulsilöökide järgi võite mu haiguse iseloomu kindlaks määrata?“

Loomaarst: „Mis tähendavad mulle pulsilöögid — õelge mulle, kus on vasikal pulss, minu praktika ei tunne seda.“

Rohuteadlane: „Õelge mulle, mammi, kuidas on hingerohu vormel?“

rist üle tõuseb, siis tuleb paratamatult pereheitmine. Mitte sellepärast, et tuleks sisemisi hõõrumisi ette, vaid sellepärast, et oleks paremini võimalik teostada ülesseatud intsiimorganisatsiooni põhimõtteid.

Suurem osa organisatsioonidest peab kõik oma koosviibimised lokaalides, ehk ütleme otsekoheselt: kõrtsides, kuna neil pole oma alalisi ruume, välja arvatud mõned üksikud. Oma maja on ainult ühel organisatsioonil, ning sealgi on n. n. kneipe välja renditud ning ligipäästava igapäevase. Teatavaks õhtuks pannakse mõnes lokaalis eraldiseisev ja muidu sobiv ruum oma jaoks kinni ning peetakse seal igapäevased konvendid, kneipeid ja muud.

Vanu traditsioone ja kombeid püütakse väga aus hoida. Ning saksa laulukord ja õllecomment — see on teadus omaette. Nii mõnigi üsna lustlik tudeng võib kurovale filisterite maale, ilma et tal oleks täpselt selged selle õisa teaduse sügavamad ja keerulisemad käigud. Varemalt võis kommenti põhjalikult tunda burš pärast igakülgsete katsete rahuldavalt sooritamist vastava komisjoni ees omandada dr. cer. kraadi, kuid ei tea kui paljud sellega nüüd veel hakkama saaksid, kuna on ülikooli eksameid, mis on hoopis kergemad sooritada kui too.

Armastatuim jook on siinõli, kuid samuti võib sageli näha lõbusas selts-

konnas huulte kerkivat sädlevaid veiniklaase, kuna vein on siin nii odav, et on kättesaadav ka tudengi kergele rahataskule. Liigjoomine ei torika silma. Kuigi kõrtsides istutakse sageli ja kaua, Keegi ei imesta, kui mõnetunnilise istumise järele tasutakse arve paari ehk kogu ühe pooleliitilise kruusi ulatuses. Kõrtsid on paljudele nagu teiseks koduks, kuhu minnakse teinekord ju varahommikul raamatud kaenlas, võetakse mõne kõrvolisema laua ääres kruus õlut ette ning kukutakse päris tõsiselt teaduslikku tööd tegema, kuna kodus on sageli külm, nõrk valgustus või jumal teab mis muu häda. Alalistele külalistele vaadatakse kui oma inimetele ning kui on aega, istub mõni kena „Cindewirtin“ sageli „oma poiste“ lõbusasse ringi.

Tingituna tehnika ülikooli töö iseloomust polekski suurt tulu oma konvendiruumidest, sest kes töötada tahab, on päev päeva kõrval ülikooliga nii seotud, et lihtsalt aegagi ei jätkuks sagedamaks konvendiruumides viibimiseks. Kõige enam puudutatakse kokku ülikoolis. Aulas (vastab Tartu n. n. „bärsele“) on igal organisatsioonil oma vapiga ja värvidega varustatud teadaannete tahvel, mille alla kogunetakse loengute vahel ajal. Eriti arvurikas on see n. n. „Stehkonvent“ igal kolmapäeva lõunal, millal sinna kogunevad kõik organiseeritud saksa üliõpilased. Karpidest, portfelli-dest ja taskutest ilmuvad värvi- ja lindid ning veerand tundi sumiseb siin

igasugu värvides pere, et siis jälle laiali valguda.

Ülikoolis liikudes, eriti aga veel eelnimetatud „Stehkonventi“ ajal, võib igalpool tähele panna mõõgaarmidega kaetud nägusid, mis teinekord lausa moonutatud rasketest löökidest. Siin on ju mensuuride pidamine veel väga moes ning kuna sellejuures ei tarvitata peakaitseid, siis kannatab nägu sellejuures kõige enam. Organiseeritud saksa üliõpilaste seas on vähe neid, kes pole pidanud mõnda mensuuri, sest siin ei kujutleta veel õiget burši sellela. Neijastteistkümnest saksa värvidega kui ka värvideta üliõpilasorganisatsioonist nõutakse ühesteistkümnest tingimata varetasu andmist, ühes on mensuuride pidamine liikmete vaba ja ainult kahes keelatud. Mensuuri määrustikud on märksa erinevad Tartu omadest, kuna tarvitatakse n. n. Viini ehk Bolgari kommenti. Näiteks on võitlusväli piiratud ainult ruumi seintega, rebadeks n. n. kerged, rasked ja kõverad mõõgad jne. Üldiselt kujunevad mensuurid väga veristeks ning raskete vigastuste saamisi esineb sageli. Teatavatel hooaegadel võib ülikoolis igapäev näha kinniseotud ja lapitud peadega üliõpilasi. Raske tõesti mõista säärast keskaegset nähtust kesk edasiruttavat tänapäeva. Veel vähem aga n. n. „leppemensuure“, mis veel paljudes organisatsioonides sünduslikud. Nimelt peab seal iga rebane pidama konventi poolt määratud vä-

fastega enne buršiks saamist vähemalt kaks rahuldavaks tunnistatud mensuuri, aktiivburšid inaktiivseks saamiseks 6—8 (inaktiivburšid on vabastatud mitmesugustest kohustustest). Kujutlege — ühel ilusal varasel hommikufunnil seatakse teid vastamisi mõne kartellorganisatsiooni liikmaga, keda vahest varem pole näinudki, ning vastavate tseremoniide ja käskluste järele läheb kõrgelhoitud mõõkadega n. n. Hochparade'ga lahti teineteise veristamine.

Kuid oleks asjata vaev katsuda selle nõuetust selgeks teha suurele osale akadeemilistest ringkonnast, kui ka paljudele väljaspool seda. Täis õigustatud pahameelt võtsid paljud saksa lehed sõna ühe filmi puhul, milles saksa üliõpilane hoidub mensuurist ning ikkagi pääseb seisukorrast aumehena. See olevat kõige halvema varju heitmine kogu saksa üliõpilaskonnale.

Pidulikudel juhtudel, nagu ülikooli aastapäeval, akadeemilisel ballil j. m. esinevad organisatsioonide esindajad nõõridega väljaõmmeldud dolmanites, valgetes püksides, kõrgeis kannustega lakksääriluis jne. Igauhe riituse võrvid on kombineeritud vastavalt organisatsiooni värvidele. Suchsmajor, s. o. vanamees, kannab oma ameti tunnusea peakattel rebase saba, teistel jälle hõljuvad mütsil värvilised suled või muud, nii nagu see ette nähtud vormis. Nii kirjeldades võiks aruata, nagu jätaks see ülikirju seltskond mingi lõbusa karnevali mulje, kuid kui näed neid seisvat akadeemilisel ballil spaleeridena trepil, mõõgahaavadega kaetud nägudel surmtõsine ilme, tervitades mõõduvaid külalisi valvelseisakuga või moodustades haljaste mõõgaterade võlvistiku rector magnificuse mõõdudes, siis saad aru, kui tõsiselt nad seda ise võtavad.

Üldse on siin igasugu tseremoniid väga armastatud. Vastav kord on ette nähtud igaks tähtsamaks juhuks, ala-

tes rebaseks vastuvõtmisega ning lõpetades rändamisega filisterite maale.

Väga kirju pilti pakub siinne üliõpilaspere rahvastelt. Mitte vähem kui seitsmessteistkümnest riigist on siia kogunenud vähemalt samapaljudesse rahvustesse kuuluvaid üliõpilasi. Sakslased moodustavad koguarvust vaevalt poole. Ülejäänud teise poole moodustavad juudid, ungarlased, bulgaarlased, rumeenlased, eestlased ja teised vähe-mal arvul esitatud rahvad. Järjekindel sakslaste protsendi alanemine on neile hakanud tõsiselt muret tegema ning sel-lepärast on katsutud teha takistusi muulaste, eriti aga juutide juurdevoolule (praegu on neid 30% kogu üliõpilaste arvust). Eriti põnevaks läks see küsi-mus läinud aastal, mil siin umbes samal ajal kui Viinis ja Prahast tekkisid üliõpilasrahutused, mis olid sihitult pea-asjalikult just juutide vastu. Selle ta-gajärjel tahtiski ülikooli valitsus panna maksma mõnesuguseid kitsendusi vä-lismaalaste suhtes, kuid haridusminis-teriumi vastuseisemisel ei jõutud selleni.

Esiimesed eestlased ilmusid siia 1924. aastal. Tähenadatud sügisel oli neid siin 14 meest, kuid järgnevaill aastail vä-henes see arv tublisti. Alles paaril vii-masel aastal väis jälle tõusu märgata ning läinud sügisel jõudis eestlaste arv 25-ni. Praegu võib ette näha veel suu-remat juurdevoolu, kuna siinsel tehnika ülikoolil on mitmed paremused teiste samasuguste õppeasutistega võrreldes — saksa õppekeel, madal elukallidus, ülikooli kõrge ja tunnustatud teaduslik tasapind, hulk teaduskondi jne. — ning Tartu ülikooli juurde tehnika osakonna asutamise keegi palju head ei julge loota.

Oma organisatsiooni asutamise kü-simus kerkis päevakorrale juba 1925. a. sügisel, kuid ettefulnud takistuste tõttu ei saadud põhikirja kohe registreerida ning eeslaste arvu kahanemisega jäi asi hoopis soiku. Tundes siiski tarvet

organiseerumise järele, astus suurem osa mitmesse muulaste organisatsiooni, kõige enam ungari üliõpilaste seltsi „Cor-viniasse.“ Kaasmaalaste arvu uue tõus-misega võeti oma organisatsiooni asu-tamise küsimus uuesti üles ning 1929. a. sügisel jõuti nii kaugele, et ametlikult re-gistreeriti Brno Akadeemiline Selts „Cesti.“

Peale omavaheliste sidemete kõven-damise ja vastastikkuse aitamise tea-duslikus töös on Ak. S. „Cesti“ kuluta-nud veel palju jõudu Eesti tutvustami-seks kohapeal, kuna praegu on olukord niisugune, et isegi akadeemilistes ring-kondades paljud ei tea, kus asub õieti Eesti, rääkimata siis veel lähematest teadmistest. Nii korraldas tähendatud Selts läinud aastal Brnos Eesti näituse, mis laialdase tähelepanu leidis, pühit-ses ühes hulga kutsutud külalistega Va-bariigi aastapäeva, korraldas koos un-garlastelega Soome-Ugri õhtu, muretses tšehhi ajalehtedele artikleid Eesti kohta jne. Praegu on käsil Eesti näituse kor-damine laiemas ulatuses, osavõtt üli-õpilaskonna poolt korraldatavast „rah-vuste õhtust“ ning avaliku ettekande korraldamine Eesti üle ühes valguspil-tide või võimaluse korral vastava filmi demonstreerimisega.

Kurvastav on vaid asjaolu, et Ak. S. „Cesti“ ei saa kuuluda ühtegi laiema-ulatuslikumasse üliõpilaskoondisse. Kohaliku üliõpilaskonna liikmeks võetakse ainult sakslasi ning Eesti üliõpilaskond ei näe tundvat absoluutselt mingit huvi väljamaal õppivate kaasvõitlejate vastu.

Brno! puudub vahest küll see ro-mantika, mis on või vähemalt kunagi pidi olema nii omane väikesele akadeemilistele linnakestele nagu Heidelberg või Jena, kuid kui Spielbergi nõlvokul õitsevad sirelid ja akaatsiad, all sädaleb kilomeetrite ulatuses linna tuledemeri, siis ärkab materjalistlikumaski hinges igale noorele inimesele omane romantika idu ning siis leiad, et Brnoski võib veeta päris ilusaid noorusaastaid.

Aug. Kesa.

Kaks funingannat!

Sulemehe muljeid kolkupuuetest kaunitaridega.

Minu kolkupuuted Misšiga algasid ta Pariisi turneest tagasitulekul Tartu jaamas piifite peatuse aegu.

Seekorbed hetked olid lühitehised ja piir-dufid vaid kae surumisega ja mõne tava-lise laulefõlku vahetamisega. Polnud rõh-kemaks mahti, sest jeltatagune rahvahulk Misši mittenõngemiseft ju viihba sattunud ahwardas ja kriiskas ning tahtis meid Misši lähedasi vägijfi waguni rataste alla tõugata. Põsifime siis küünarnuukti-bega pealetungijaid — filmad aga napja-mas Misši noeratavat nägu. Et saa jätta ütlemata komplimentit eriti meie naistele: nad on päris ehftad wanade amazonide järeftulijad.

Wähje oli noid tunde, mis mõõdufid, kui juba tõmistasid ajalehed, palundas raadio ning räägiti kohwikites, auditooriumes ja saunades: „Misš Estonia Tartus, Eilij Tartus... Eilij tuleb pallite!“

Sattusin ifegi ärevusse, kuna iga was-

tututija näitift tahtis ju käest vägijfi wälja püürida, kui ilus on Eilij (nagu mõõde-tatse ilubust küünarpuuga), mis tal seljas on, tana ta koolis läinud on?

Kõrwad ofte tumisefid küsimustest ja juu walutas „ei tea“ lausumiseft, kui pää-lesin perroonile, kus tudeng'onna wicepres-ident juba kimbu neltidega närwitjedes jalutas.

Kõng tõttas ette, ähtis ja puhkis ja meie hüppafime huupi eftimeje teife-klassi waguni ühesft fiske. Rääs ta oligi... Misš tahtis just wäljuda wagunist, kuid tõhtus teba oolaw-ahnitsemateft pilkudeft ja lipfas tagaft tupeste. Sihtus weel selline apardus nina eest kinni klopšahituma ufje taga, et tudeng'onna wicepresident pil-las killel põrandale ja lihtji paberitorbit peos ruttas lausuma terwitufõnu. Kaas-wõitjalikult pääsfitime ta lõpulitust fiske-kuumiseft ja järgmifel hetkel lebasid juba killel Misšif süles.

Õfjetõhene olles pead nentima, et elaf-ime läbi rashted minutid tuues Misšif ja

ta tralletide tõhweid läbi ärewa rahwa-hulga, kes nagu häästeeritasje sattunult waid üht laufet rääkis: kus ta on? kas ta tuleb? Ent just päästwa auto ees tabas meid kftogi õnnetus, seft rahwahulk nähes, et Misš tahab ära põgeneda, wõttis ette rünnaku, päifates paar saatjafõnnaft auto ette pitalt.

*

Wäl... termit kaunitest naistest, kõrgemast meeleolust ja ilufateft tralletidest, kuid ta nähtufest, kus ilmes, et meie mehed õstawad ja armastawad tana smokingut ja frakti.

*

Pifem tektufelu juba sündis hetkeliste fiin-seal kolkupuudete tõrwal üliõpilasmojas. Kunagi kui funingannaga kftus Misšif kaajas tunnist-tundi poole tofina Amber paashtid — neift üts „leibpaasht.“ — Teid ootab järe Tallinnas uus pidufõkste feeria, pärsifin, fut isufime grammofonit muusikat nauvides hämaras juhufufe toas.

Jah, — õhtas Misš. Seekorbd ta tõesti

Tartu Naislaulu Seltsi kontsert.

„Vanemuises“ 20. märtsil.

Tartu Naislaulu Seltsi noor koor esines oma kontserdil võrdlemisi ühtlase ja tasakaalulise üksusena. Kava ladus esitus andis tunnistuse lauljate hoolest ja koorijuhhi vaevast.

Kontserdi kohati ebaõnnestunult mitmekesistatud lühida-võitu kava kippus puht muusikaliselt veelgi lühinema — ja nimelt „udupiltide“ arvel. Kaks esimest nummert (eriti esimene) jäid kahvatuks ja ilmetuiski orkestri tugeva saate (osaliselt nähtavasti ka esialgse kohmetuse) tõttu. L. Tubin'i duetikaaslane O. Tiido Ippolitov — Ivanovi ilusas „Haldjate tantsum“ oli kuuldeliselt vaevalt märgatav. Rebikovi ja Rachmaninovi ilusad, värvikad ja tundeüllased teosed kaotasid oma mõjust rohkem, sest melomiimika loodetava tulemuse saavutamiseks linale projekteeritud värvilised valguspildid („udupildid“ oma hädise ja koomilise esindusega paralüüsi näiteseina tagant kostva muusika). Muuseas oli see fakt tõenduseks, et igasuguste mittemuusikaliste efektide kasutamine kontsertlaval mõjub tõsisesse muusikanautingusse kahtlemata negatiivselt — liatigi praegusel helifilmi ajajärgul. Naiskoori a capella laulud moodustasid meeldivama osa kontserdist. Peale Saare „Tulesüütajale“ ja Läte „Jõe ääres“ sai erilise menu osaliseks Oja väga huvitav ja omapärane „Imetegija“. Viimase sõnand onomatopoeetilises osas koomilise joone taotluseks kaldub pisut labasusele, mida tuleks laulu edaspidiseks kontsertlavaliseks (!) kasutamiseks parandada.

Solist prof. A. Lemba esitas klaveril meisterlikult ettekandes peasjalikult uumaid eesti helitöid.

Üliõpilaskonna juhatus ja toimkondade juhatajad.

I rida (pahemalt paremale): H. Ruffoff (sekretär), E. Siitska (abiesimees), H. Paalman (esimees), E. Veidenbaum (I abisekretär), K. Muhel (laekur). II rida: F. Leckbandt (revisj. toimk. juh.), A. Kallits (lugemislaua toimk. juh.), V. Pärtelpoeg (II abisekretär), V. Kauman (abilaekur), A. Peri (välis-toimk. juh.), E. Siil (Üliõpilaselehe peatoimetaja). Pildilt puudub A. Marmor (majandustoimk. juh.).

Ed. Oja omab koorijuhina selge ja kindla juhtimistehnika ning äratab tõsist tähelepanu muusikatõlgitsejana.

Lõpuks pean täitma ühe ebameeldiva kohustuse. Lubage — algan õige madalalt, mahedalt ja alandlikult. Kallid laulunäitsikud, rida teie kavalere — mõnedki huviosalised ajakirjad, organisatsioonid (isegi Eesti Lauljate Liidu Tartumaa Osakond) ja (vähemalt n. n. esinduskooride) koorijuhid j. t. on ilma jäänud teie liigutavast aupaiste särast ja

kalli aarde osasaamisest igatseval ootepärasel kujul ja teie esinemisõhtul 20. märtsil „Vanemuises“. Nüüd natuke kõrgemalt: kas teie kuulute nende hulka, kes ikka ja alati unustavad, või nende kilda, kes põhimõtteliselt seltskondlike traditsioonide ja kohustusi eitavad või viimaste eranditegemist pooldavad?

Õige kõrgelt, aga kõigile: rohkem kontakti kontaktivaesel ajal, rohkem sõprussidemeid ja — suhteid võrastuspäevil.
R. Ritsing.

kaotas oma kuningannaliku oleku ja tundus inimelena. Kellel murefid — seetõttu ka ligilähedana.

— **Kahjuts küll . . .** Meelsasti tahaksin jõuda jälle koju ja olla ühinda. Ma pole ju niisugune inimene, kes väga seltskonda ja pidutsemist ihtab.

Mit see on alati — see, kellel on külluses võimalusi, tunneb tühimust, kuid too, kellel pole kuhugi minna, on pungil täis igatust.

Pärtsin heit hiljem: — Kas Teie juures ka miss Tartumaa on wifidil käinud?

— Ei.
Soovitsime siis Missile korraldada Tallinnas üks daamide kohwiohtu kõigile maakondade missidele, et neis ei tärtsaks kadetus.

Miss Estonia naeris: — Jah, Miss Tartumaa. Ma tõesti ei kujuta ette, milline ta wälja nägi.

— Ja uuesti pärtsime: — Aga teile on ka kutsed saabunud külastada teisi linnu — Narwa, Pärnu, Weiferi.

— Ju nad igatsewad. Kuid ma tõesti ei taha muutuda rändawaks etenduste andjaks . . . Mitab neistki.

Rägus' sihwatas blondiin, kelles palju naigelikku zarmi, juur tasakaalufus, loomuliku intelligentsi ja mis tähtis — wäsimatus kaaga elamisest ja sumpaatne iseloom . . . Sellisena jättis pr. Silberg küll endast mälestuse Tartu tudengtonnale.

Sõhiline wahemik mõõbus sellest, kui jurufime Miss Estonia raudteejaamas lahtumilets täit, ent juba lennut ja tiirvong töid Tartusse teise Missi, seekord Miss Jugoslaawia — euroopaliku tuulufelga filmidiwa Jta Rina.

Ei ole ju kunagi sünnis kaht ilusat naist kornutada ja neist püüda tõmmata wõrdlewaid jooni, seepärast leppigem waid mainimilega, et Miss Jugoslaawia tõmmu, mustamerelise ilubus, peitis endas palju majesteetlikkust ja maneerlikkust ja oli tegelikult taunim, kui mõis filmis.

Tänapõewa kuningannade-waesel ajal on juba juur „jändmus“ meeta ühe Missiga lõunafööb ja teisega lufuslik õhtufööb.

Jnimene, kellesse juurliin on istutanud oma lombed, aristokraatne õhkkond wajanud pitseri, kuid ka naite, kes süttib, kui teda kofitiatatje talle loomupärase ja lähedafega . . . Jta Rina — seltskonna inimelena alati tasakaalufus, ebafi kui näit-

lejanna, ja inimelena, kellel on kõigi külgepoogitu kõrwal itkagi säilitud ta loomus, mille temperamentlikkus awalbus pr. rjeteno, näit wõit siis, kui kuulis oma kodumaa muusikat — need kolm erinimeist nagu ei tahaks mahtuda jellesse brünett, noorde ilubusfe.

— Miss toob Teid jälle siia kaugele põhja? küsisin.

— Kes teab, wastab Jta Rina, kuid põhjus on, et tahan heiteks emale suurlinnast, kus alaline pingulolek mõjub rui-neerwalt. Tulin siia sihiga, et tutvuneda maaga, mis mulle on armjaks muutunud. Tahon wlla juwel Põhja-Eesti rannikule suwitamo, kui saabub filmimisel waheaeg.

Waewalt wõis leida ala, kus Miss polenud teadlik. Ewandasin talle teha mõned wihjed üliõpilaseleust. Miss naerahas: — Olin üliõpilane Prahhas . . . Nägin seal kahewõitlufigi . . . Ja teid?

— Küllap julgeme meiegi paugutada püstolit, kui waja?

Lõpp . . . böfel oli langenud paks lumewahw maale ja kuldringabega Miss tanti õlgabel autosse.

Wael lahtumise-läerübe, mis tõotas waewalt jällenägemist, küll aga filmilinal.
Dufem.

Dots. John Blumberg 70. eluaastas.

9. märtsil s. a. astus oma 70. eluaastasse Tartu ülikooli operatiiv-kirurgilise kabineti juhataja hr. dr. med. John Blumberg.

Suurima rõõmu ja tänulikkusega tuleme meelde meest, kes nii lähedalt on seotud anatoomia arenemisega Tartu ülikoolis ja kes oma teadusliku tööga on kannud selle kuulsust isegi kaugemale Euroopa piire. Anatoomia arenemine Tartu ülikoolis jääb ikka seotuks Blumberg'i, Rauber'i ja Piragov'i nimedega.

John Blumberg sündis Tartus 9. märtsil 1861. a. Oma esimese õpetuse sai ta vanemate kodus. Hiljem lõpetas Riigigümnaasiumi ja astus 1882. a. sügisel Tartu ülikooli õppima arstiteadust. 1888. a. kevadel õiendas ta arstiteadusliku riigieksamit ja kirjutas selleaegse farmakoloogia prof. dr. Koberti juures oma doktori-väitekirja „Über die vitalen Eigenschaft en isolierter Organe“, mida kaitses 4. apr. 1889. a. Aastase tegevuse järele kirurgilise assistendina Mikulitschi juures Saksamaal, ta siirdus Prantsus- ja Inglismaale, kus kohapeal täiendas end hiljuti uuele alusele rajatud aseptilise meetodiga.

Tartu tagasi tulles oli ta assistendiks ülikooli haavakliinikus prof. Koch'i juures, sealjuures juhataes neli aastat kirurgilist polikliinikut. Prof. Koch'i äraolles tuli tal juhatada haigete osakondi ja pidada loenguid fraktuuride, luksatsioonide, songi ja rakendus- anatoomia üle.

Aastal 1894 Blumberg asus Moskvas, seal avades oma haavakliiniku. 1904. aastast peale ta juhataes kirurgina Moskva evangeelse Jausahospitali. Ilmasõja ajal

oli ta Börsihospitalide direktoriks Moskvas ja samal ajal juhataes Ameerika vigastatud sõjavangide kodu. Jausahospitali juures tegeles ta 16 aastat, õpetades noori arste ja üliõpilasi diagnostikas ja operatsiooni tehnikas.

Järgnedes Tartu ülikooli kutsele, J. Blumberg pöördus tagasi Tartu 1920. a., jäädes siia dotsendina topograafilise anatoomia ja üldise kirurgia ala, millisel kohal ta püsinud tänaseni.

Blumberg'i elu on olnud pingutus ja äärmine jõukoondus, alates esimesist tööpäevist, esimesist kooliaastaist. Juba noorusaastaist peale rajab ta omale tuleviku teid, sihikindlalt läbi kõigist takistustist. Sihiks ei olnud „karjäär“. Blumbergi ülimaliks eesmärgiks on olnud jõudmine täiuslikkuse olemises ja loomingu, ei kunagi jääda palja kutsetöö juurde, vaid seda inimkonnale kasulikuks teha.

Blumberg isikuna on sügavloomulise, suursuguse karakteriga, kelles on kooskõlastunud inimarmastus, kohusetruudus, õiglus ja väsimata hool erakordselt väljakujunenud vastutustundega. Oma rikkalikud teadmised kõikides artiteaduse valdades, oma kriitilise suhtumise kõige uue vastu ja anatoomia valdamise on ta rakendanud täielikult teaduse, arstide ja oma õpilaste teenistusse.

Blumberg'i 70. aastane sünnipäev on meile sobivaks puhuks tagasi vaadata tema senisele tegevusele praktiseeriva arstina, operaatorina, akadeemilise õppejõuna, teadusemehena ja organiseerijana.

Praktikas osutus Blumberg sündinud arstiks — sõna kõige otsekohesemas mõttes. Peene tundelikkusega ja

teadvusega jälgis ta patsientide hädaid ja soove, kes ei näinud temas ainult arsti, vaid ka austatavat ja armastatavat inimest. Seda võib otsustada juba tema väliselt laiaulatusliku erapraktika järele, millest ta loobus aastat 10 tagasi.

Blumberg oli silmapaistvamaid kirurge, kes saanud hea kirurgilise kooli osaliseks ja hiljem silmapaistvalt tehniliseks küljes. Teda võib pidada suureks kirurgiliste haiguste tundjaks. Mitte vaid sellepärast, et tal oli lõpmata palju võimalusi haiguse-juhte näha, vaid see oli tingitud tema hoolsast vaatlusvõimest, ammutades igast üksikust haiguse-juhust palju enam teadmisi, kui see keskpärasel inimesel võimalik. Ainult nii võime seletada tema teadmiste valdamist, mis tema ümbrust tihti imestama sunnib.

Oma kliinilises tegevuses Blumberg avaldas erilist huvi ravitsejapersonaali vastu, rõhutades õdede ja ravitsejate väljakoolitamist, sealjuures isegi igapäevastel viisitidel kunagi unustamast juhtida nende tähelepanu pisematele üksikasjadele. Oma tähelepanekuid sel alal avaldas ta raamatus nime all: „Leitfaden für die chirurgische Krankenpflege“ (1922. a.), mis ilmunud mitmes trükis ja leidnud tõstist tunnustust ja laialdast levimist.

Akadeemilise õppejõuna Blumberg pakub oma õpilastele palju, püüdes kasvatada neid juba algusest peale tublideks praktilisteks arstideks.

Operatiiv-kirurgilise kabineti juhatajana leidis ta rikkalikke võimalusi rakendada kogutud teadmisi praktiliselt, kuna ta nimetatud asutise üle võttis hooletusse

«Kuulsuse hind.»

Peale pika ekslemise vägagi keskpärasel komöödia-repertuaaris, „Vanemuise“ teater tõi hiljuti välja õige jõulise sõjadräma Andersoni ja Stallingsi sulest, mil kõikjal suur menu olnud. Eriti on selle lavastamine õnnestunud Piscatoril Berliinis. Tükk on kahtlemata mõnus suutäis lavastajale. Ja härra E. Türgile tuleb juba ürituse eest kätt suruda. „Kuulsuse hinnaga“ ollakse arvatavasti juba ajalehemärkuste kaudu tuttav. Mul jääb ainult mõõdamine märkida, et draama käsitab võitlust seersandi ja kapteni vahel, mille esemeks peajaslikult teose ainsam naistegelane -- noor prantslanna. Kõrvaltegelaskond esitab rida mehetüüpe, kel omad eriväljendusviisid sõjale. Patsifistlikku tendentsi on küllalt tagasihoidlikus vormis märgata.

Mis puutub lavastusse, siis tuleb konstateerida tugevat rindemeeste koostoidu, tihedat mehist sidet, mille põhjuseks peab olema ühine hädaoht. Mulle näib aga, nagu miljöö hädaohtu moment oleks olnud liiga varju jäetud. Ka võitlusmüra tundus natuke palju tulevärki. Muide — keldristseen oli lavastatud hästi. Tekst astus napina, ras-

kena, nagu sõdur edasi, sagedad mõttepausid tundusid õigel kohal ja dekoratsioonid (madal võlvialune) meeleolustasid. Natuke segasena mõjus raskelt haavatu häälitlus: oiged tundusid tähejavõitu. Ohvitser narvisokiga (kellela nähtavasti ükski sõjadräma läbi ei saa, kuna tema kõige radikaalsemal kombel publikumi narve piitsutab) sai oma ülesandega hästi hakkama. Kuid ma kahtlen, kas rindel tõesti nii leidlikke teatraliseid liigutusi kasutatakse. Õnnelikum hetk selles vaatuses oli kahtlemata lõpuosa, milles püütud vaenlasele terve meeskond naerab õnnelikuna näkku. See isik on nendele puhkeaja tooja.

Viimase vaatuse tõmbenumbriks kujunes loomulikult kaardimäng naise peale. Puht välislavastuslikult oleksin soovinud näha suuremat valguse kontsentratsiooni mängulauale, sellega oleks situatsioon kahtlemata muutunud pinevamaks ja reljeefsemaks. Põgenemise efekt õnnestus aga täielikult.

Üksikosaliselt väärib E. Türg kaptenina kunstilist tunnustust. See auväärne, mehine, õiglane „rindesiga“ ei võinudki paremat meistrit leida. Kriip-

sutaksin eriti alla otsekohest ja vaba seersandi käitlemist, seda mehist mehistust ja selle väsimist tütarlaps käte vahel, mida kirjanikud nii vägevalt on kujutanud ja näitleja laitmatult teostanud.

Mitte vähem lopsakas polnud A. Vaino seersandina, kes aga natuke sagedasti kaldus lamedasse koomikasse, mille tõttu kiindumus prantslannasse jäi liiga õhuliseks, et põhjustada tema põgenemiseks rindelt ja ravilast.

Muide A. Vaino on ju korduvalt näidanud omi võimeid psühholoogiliselt tihedates osades; nii siingi.

Proua M. Türgi noor naiskuju jättis väliselt väga meeldiva ja stiilika mulje, ka sisemisele mängule ei jäänud midagi konkreetset ette heita, kuigi oleks tahtnud soovida enam soojust ja kirevamat inimarmastust. Võõrapärasel aktsendis ei suutnud see esile tungida.

Ansambli täitsid korralikult ka Sunne vana joodik-sõdurina, kelle registreerimistöbi ulatub kuni konjakipitside märkimiseni seinale, Ratassep geniaalse luiskajana ja Kurg kähisevahäälise sõdurinässina.

Br. Pärli.

jäetud seisukorras. Rohkeid takistusi võites läks tal korda ainult nime järele eksisteerivast instituudist kujundada eeskujulikkude operatiiv-kirurgilist asutist korralikkude instrumentide ja raamatukoguga, kus igal üliõpilasel on võimalik õppida kõige tarvilikkumaid tõsiasju, mida ta hiljem saab kasutada oma kirurgilises praktikas. Teadusliku töö juures Blumberg rõhutab puht praktilist külge.

Blumbergi teaduslikke töid arvestada — milliseid ta õppimis- ja õpetamisperioodidel avaldanud, ja mis tema nime kannud kogu maailma, see viiks meid kau-

gelt üle siin kasutada olevate veergude. Mainigem vaid tema küpsemat teost: „Lehrbuch der topographischen Anatomie“ (1926), mis on äratanud suurt tähelepanu arstiteaduse ilmas. Selle teosega andis Blumberg aastakümneid oodatud ja soovitud „tarvitatava anatoomia“ (angewandte Anatomie).

Ühe läbilõike Blumbergi elutööst annab teadmine, et samal ajal, mil ta kirjutas oma tööd, jagas ta ka õpetust üldises kirurgias, rakendus-anatoomias ja sidumis- ja operatsiooni kursuses. Selle töö taga seisab inimene murdumatu töö-

tahte ja esiletõusva vaimuga, kes järgneb elus ainult tõelistele väärtustele.

Blumbergi peateose ümber grupeeruvad arvurikkad teised teaduslikud raamatud, mille kaudu ta rikastanud arstiteadust. Blumbergi väsimatu tööväimele on iselovmustavaks, kui ta meid rõõmutas hiljuti ilmunud raamatuga „Topographisch-anatomische Ergebnisse der medizinischen Forschung von 1919—1929.“

Jätkugu jubilaarile veel palju aastaid, tervist ja püsivust rakenda oma teadmisi üldsuse teenistusse.

Dr. D. Ilionski.

M. Tulli Ciceronis Oratio in Catilinam Prima in Senatu habita.

Tõlge, h. —50 s. Toimetanud: P. Seeberg-Elverfeldt, Tartu Ülikooli lektor.

Möödunud sügisel ilmus trükist K/Ü „Looduse“ kirjastusel tõlge Cicero esimesest kõnest Catilina vastu. Nagu autor omas eeskõnes mainib, pidavat see tõlge eeskätt kergenduseks olema neile, kes peavad peale keskkooli lõpetamist ülikoolis tagant järel ladina keelt õppima. Veel rohkem, — see tõlge peaks kergenduseks olema ka keskkoolis õppijatele, sest neil on nii-kui-nii raske võõrkeelsete tõlgete tarvitamine keele mitte täieliku valdamise tõttu, mispärast selle tõlke huvipiirkond ulatub kaugelt üle üliõpilastarvitajaskonna. Muidu ka väliselt käesolev tõlge jätab soliidse mulje — on säärases formaadis, et kannu või taskus.

Mis puutub autori tõlke sisulisesse küljesse, siis on see üldiselt selge ja arusaadav, ent võrreldes tõlget ladinakeelse tekstiga, ei saa siiski tähele panemata jätta mõningaid puudusi. Tõlge ei ole kõigepealt täpne, sest autor patustab õige rohkesti omas eeskõnes mainitud filoloogide põhimõtte vastu, nii sõna-sõnalt kui võimalik ja nii vabalt kui tarvilik“. See leiab väljendust esiteks selles, et autor on mitmes kohas tõlkimata jätnud mõningaid sõnad, mõned kohad on tõlkinud liiga kaudselt ja raskepäraselt. Ka esineb kohti, kus autor on millegipärast ühe ladinakeelse sõna väljenduseks tarvitanud mitu eestikeelset sõna, mille tõttu jääb mulje, nagu autor oleks tarvitanud üleliigseid sõnu.

Samuti esineb nähtus, kus autor tõlgib mõnd ladina-tekstis infinitiivis olevat verbi eesti keeles nimisõnana, kusjuures ei arvesta tõlkimisel sageli käänetele vastavust, kuigi see oleks olnud hästi läbiviidav. (Näiteks: Cap I: *fit publici consilii particeps*: S-E. Võtab osa riiginõukogu istungist. On tõlgitud väga kaudselt, sest *fit particeps* = võib osa ja *publici consilii* = riiginõu-

kogu istungist, kusjuures „*particeps*“ kui omadussõnaline nimisõna on tõlgitud „võtab osa“ ühenduses sõnaga *fit*. Siin aga täiesti üleliigne on sõna „istung“. Õigem: Osutub riiginõukogus osavõtjaliseks. Edasi: Cap. II: *At vero nos vicesimum diem jam patimur hebescere aciem horum auctoritatis*: S-E.: Aga meie sallime juba kahekümnendat päeva nende otsuse tera nürinemist. Siin *hebescere* infinitiivne vorm on tõlgitud kui nimisõna „nürinemist“ ja tõlkimata on jäetud sõna *vero*. Õigem: aga tõesti meie sallime juba kahekümnendat päeva, (et) nüristada nende otsuse teravust. Siis: Cap I: *Si istius furorem ac tela vitemus*: S-E.: Kui hoidume selle meeletusest ja relvadest. Siin *furorem* ja *tela* on tõlgitud kui oleksid nad ablatiivi käänetes. Õigem: Kui selle meeletust ja relvasid kõrvaldaksime.

Edasi autor on paigutanud mõnes kohas olevikuvõlvad ladinakeelsed verbid tõlkimisel infinitiivi, mis on üleliigne ja võib tuua õppimisel sekeldust neile, kes algajad. Isegi autor teinekord ladinakeelses passiivis olevat verbi ei lase tõlkes väljendada nii, et verb ka tõlkes passiivis oleks tegelikult. (Nagu: Cap II: *Certa de causa nondum adducor ut faciam*: S-E.: Ei saa ennast sundida teatud põhjusel tegema. Siin: ei sa ennast sundida = *nondum adducor* ja tegema = *ut faciam*. Õigem: Teatud põhjusel mind veel-mitte sellele juhitage, et teeksin. Siis: Cap V: *exhaurietur ex urbe tuorum comitum magna et perniciose sentina rei publicae*: Siis lahkuvad linnast ka sinu kaastaste suured ja riigile hädaohtlikud jätsed. Siin sõna „*exhaurietur*“ on tõlgitud kui aktiivis olev verb. „lahkuvad“ ja mitmuses, mis on tegelikult passiivis ja ain-

suses. Õigem: eraldatakse linnast sinu kaastaste suur ja ohtlik riigi kõnts. Veel rohkem autor isegi tõlgib ladinakeelses tekstis ükskord esinevat sõna *pertinent* kaks korda eesti keelde ja sealjuures veel ainsuses, kusjuures saab väga hästi läbi tõlkimisel üheksordse mainimisega, antud sõna ja mõte ei ole sugugi tumedam (Näide: Cap VI: *Ad illa venio, quae non ad privatam ignominiam vitiorum tuorum, non ad domesticam tuam difficultatem, sed ad summam rem publicam, atque ad omnium nostrum vitae salutemque pertinent*: S-E. Ma tulen selle juurde, mis ei „puutu“ sinu pattudest roojastatud eraellu, ega sinu rahalistesse raskustesse ning alatusesse, vaid mis „puutub“ kõrgemaisele üldriiklikesse huvidesse ja meie kõikide ellu ning heasse käekäiku. Õigem: Tulen nende juurde, mis puutuvad mitte sinu pattude eraelulist häbitust, mitte sinu kodust raskust ja alatust, kuid kõige kõrgemat — riiki ning meie kõikide elu ja käekäiku.

Muuseas peab tähendama, et Seeberg-Elverfeldti tõlkel on varemilmunud Hugo Pärna tõlkega sama aine kohta mitmes kohas sarnasust, ent millest ei tohi järeldada, nagu oleks esimene koostööteistest, sest S-E. tõlge on üldiselt omapärane ja teaduslikus mõttes peaaegu laiemat käsitlemist leidnud. Ehkki S-E. tõlkes puudusi leidub, ometi siiski need ei oma säärast ilmet, et peaksime absoluutselt tõlget kui ebakohast eitama, aga sellevastu taotleb tõlge ka positiivseid jooni, mis tõlke eessõnas ja käesoleva kriitika alguses mainitud, millele lisandub tõlkes veel ääremärkuste osa seletustandva ülesandega.

A. Anslang.

„ÜLIÕPILASLEHE“ tellimine maksab ainult 1½ krooni semestris.

Akadeemilisi teateid.

Prof. emer. Rud. Vanach †

Reedel 20. skp. suri Tartu ülikooli kauaaegne II haavakliiniku juhataja ja korraline professor kirurgia alal — prof. dr. Rudolf Vanach.

Prof. dr. R. Vanach sündis 26 nov. 1862. a. Kuramaal. Omandas keskhariduse Mii tavis ja õppis Tartu ülikooli arstiteaduskonnas, mille lõpetas a. 1887. järgmisel aastal omandas arstiteaduse doktori kraadi. Teoties pikemat aega Peterburis haigemajade juhatajana ja eraarstina, olles ka eradoisendiks kirurgia alal. Vene-Jaapani sõja ajal oli ülemarstiiks Irkutski Punase-Risti haigemajas. Ilmasõja päevil teoties linnade liidu sõjahospidali juhatajana. Alates 1920. a. II sem. töötas Tartu ülikooli juures professorina ja II haavakliiniku juhatajana.

Viimasel semestril oli prof. Vanach õppegevusest loobunud.

Ülikooli lõpetasid

Usuteaduskonnas: Samuel Eberhard — mag. theol. astmega.

Õigusteaduskonnas: Harald Kool, Joh. Krastin — cum laude, Boris Kuusik (Harjola), Kiril Muhel (Ühendus) ja Eugen Tomson (Vironia) — cum laude.

Filosoofiateaduskonnas: Hilda Taba (E.N.Ü.S.) — pedagoogika alal.

Põllumajandusteaduskonnas: Julius Kass (Liivika) — cum laude, Aleksander Mölder, Joosep Nõu (Raimla) — cum laude ja Arnold Steinberg (Raimla) — cum laude.

Uus inglise keele lektor.

Petersi asemel hakkab ülikooli valitsuse ülesandel inglise keele lektori kursust (6 tundi nädalas) lugema mag. phil. Joh. Silvet-Svalbe.

Üliõpilasorganisatsioonide aasta-päevi.

3. aprillil — EÜS. Huljehiis.

7. aprillil — Eesti Üliõpilaste Selts (aastapäeva pühitsetakse 12. apr.).

21. aprillil — ÜS. Liivika (mitte 21. III, nagu eelmises numbris eksikombel toodud).

Teaduslikuks stipendiaadiks

eesti keele alal kinnitati mag. phil. Paul Ariste.

Üliõpilaskonna käsipalli esivõistlused.

Üliõpilaskonna käsipalli esivõistlused algasid 14. skp. nelja mänguga rohkearvulise publiku kaasaelamisel. Esimesena kohtasid korp! Sakala ja korp! Fr. Liviensis võrkpalli üldklassis. Väikese ülekaaluga läksid mõlemad game'id korp! Sakala'le — tagajärgedega 15:10 ja 15:9. Järgmisena seisid vastamisi naiste-võrkpalli eriklassis korp! Filiae Patriae ja Eesti Naisüliõpilaste Selts. Nähtav paremus oli Filiae Patriae'l, mis ka ilmnis tagajärgedes — 15:5, 15:3. Hooti näitas ka ENÜS päris ladusat mängu, kuid see osutus väheseks, et paremat tagajärge saavutada. Korpballis meeste üldklassis läksid esimesena tulle korp! Rotalia ja korp! Fr. Estica. Tasavägine mäng andis napi võidu Rotalia'le tagajärgega 27:22. Fr. Estica'l mängis muuseum määrustevastasel kaasa eriklassimängija Mällo, mille peale hiljem korp! Rotalia protestis. Üliõpilask. sporditoimkond leidis protesti põhjendatud olevat, kuid et süüdlane meeskond kaotajaks osutus, siis olukord seelõitu ei muut. Esimese mänguõhtu viimases mängus kohtasid korpballi üldklassis Eesti Üliõpilaste Selts ja ÜS. Liivika. Vähepakkuv mäng andis võidu EÜS-ile, tagajärgega 19:12.

Teine mänguõhtu esivõistluste tsükliis peeti laup. 21. skp. Võrkballis naistele (eriklassis) kohtasid Organiseerumatud ja ENÜS. Võit kuulus org.-matuile — tagajärgega 15:8, 15:6 Pinev heitlus oli Eesti Üliõpilaste Seltsi ja ÜS. Liivika vahel võrkpalli üldklassis. Esimene game andis EÜS-i tugeva lõppspurdiga võidu temale (16:14), teine game kuulus aga täielikult Liivika'le (15:3), kolmandas, otsustavas game'is suutis EÜS ennast maksma panna (15:13) — andes seega üldtulemusena EÜS-i võidu 2:1. Kolmandana kohtasid meeste-korpballi üldklassis korp! Sakala ja korp! Rotalia, milles esimene ennast üleolevalt maksma pani — tagajärgega 64:25. Et aga Sakala meeskonnas määrustevastasel kaasa mängis eriklassi mängija Vikat II, siis tühistati korp! Rotalia protesti järeldusel terve mäng ja anti võit Rotalia'le.

Kolmas mänguõhtu peetakse 28. skp. — kavas on oltm üldklassi finaali: 1) meeste võrkballis EÜS — korp! Sakala, 2) meeste korpballis EÜS — korp! Rotalia ja 3) naiste võrkballis korp! Filiae Patriae ja org.-matud (ainuke mäng üldse selles klassis).

Õppejõudude eratunde hakatakse normeerima.

Kuna ilmsiks on tulnud ülikooli eksaminaatorite poolt lubamata viisil tasulist õpetuse andmist eksaminantidele, otsustas ülikooli valitsus paluda teaduskondi selgitada küsimust ülikooli õppejõudude eraviisil õpetuse andmise normeerimise tarvilikkuse seisukohast ning tarbekorral ettepanekuid teha normeerimise teostamiseks.

Mag. geogr. kraad

anti hr. Jakob Lukats'ile, kes matemaatika-loodusteaduskonna lõpetanud ja magistriföona Fidzi saare kirjeldatare esitanud.

Ametist vabastati.

Dr. Theodor Soans on omal palvel vabastatud vaimu- ja närvihaiguste kliiniku vanema assistendi kohuste täitmisest.

Saksa psühholoogide kongress

peatakse kevaku 12.—16. aprillini Hamburgis, kuhu osa võtma on komandeeritud prof. K. Ramul.

Raudteesõidu hinnaalandus

üliõpilastele on maksev kevadpühade puhul 28. märtsist — 13. aprillini, suve-vaheajal 7. maist — 18. septembrini ja suvepraktikale sõitjatele (põllumajandusteaduskonna üliõpilastele) 25. aprillist — 10. oktoobrini.

Toimetusele saadetud.

Olion № 3 Märts 1931. Illustreeritud kuukiri. Sisus muuseum: H. Visnapuu — Talvised tööd III ja Tervitus kevadele; Z. Papantoniu — Grivodimose kiri; H. Kompus — Pauluse kirik Tallinas; E. Niinivaara — Soome uus parlamendi hoone; Pallase XIII järjekorraline kunstinäitus reproduktsioone. Reproduktsioone Aksel Kallén-Kallelat ja P. Rault, H. Kompus — Paul Raua kompositsioon; O. Loorits — Meie kesk-erakondluse väljavaated; E. Hubel — R. Rohu puhul; Gori — kohvitunnil Feišneri kohvikus; Skulptor A. Veizenbergi — noorus mälestusi; J. Vahtra — Rännakuid Võrumaal; K. E. Sööt — Iseloomustavaid mälestusmärkmeid akadeemik K. E. von Baerist; O. Wilde draama Salome osa kandjaid meil ja Saksas; V. Adamsilt — Piinava kujutaja ja — Säask, sitikas, kirbutsirkus ja need kelle nimi on legion; G. N. — Päevikust; O. Urgaart — Vabaduse legendik ja Kalevi kalm.

Kaasas K. Mäe värviline reproduktsioon — Maastik.

Ilmub 13 korda aastas. Tellimise hind 3 kr. aastas, 1½ kr. semestril.

Vastutav toimetaja: Erich Siil. Tegevtoimetaja: Bertram Karro. Liikmed: Peeter Järve, Jaan Ots. Väljaandja: Tartu Üliõpilaskonna Edustus.

KUI KAUGELE ARENEB INIMENE?

BERNARD SHAW: Tagasi Metuusala juurde.

Tõlkinud A. H. TAMMSAARE. 90 lk. hind 6 kr. 50 s., iluköites 7 kr.

Viis pilti maailma arengust: I — paradiisis, tegelasteks Aadam, Eeva, madu, Kain; II — meie päevil, mil askel-davad inglise endised peaministrid ja teadlased leiavad elupikendamise võimaluse 300-aastani; III — a. 2170 p. Kr. Inglismaal, kus tehnika on jõudnud imeväärse kauguseni ja on üksikuid isikuid, kes elavad 300 a. vanaks; IV — a. 3000 p. Kr. moodustavad maailma võimsama osa pikaajalised inimesed, kes on koondunud ühtekokku ja kes on jõudnud üllatava arenemisastmeni; uuesti maailma küllastav Napoleon, kes ka siis tõuseb riikijuhitavaks sõjageeniuseks, on võitluses neudega väeti nagu putukas; V — a. 31920 p. Kr., mil inimesed on sootu teised — 4-aastane laps areneb nii kaugele, nagu on jõudnud meie ajal 70—80-aastane jne.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS, Tartu, Lai t. 35, tel. 6-01.

Eesti Kirjandus 1931. a.

XXV aastakäik.

TOIMETUS: Kirjanik **Friedeberg Tuglas**, prof. **Albert Saareste** ja ajaloolane **Hans Kruus**. Tegev ja vastutav toimetaja: lektor **J. V. Veski**.

Teadusehuvilisele toob «Eesti Kirjandus» artikleid kirjanduse, keele, rahvaluule, ajaloo, rahvateaduse, ühiskonnateaduse, kultuuriküsimuste, filosoofia ja kunsti alalt.

Raamatulugejale — arvustusi ja ülevaateid ilmunud kirjanduse kohta, nii et aasta jooksul oleksid käsitletud kuukirja veergudel võimalikult kõik ilmunud silmahakkavamad raamatud.

Kaasandena ilmub «Eesti raamatute üldnimestik 1929. aastast alates», mis osutub eriti tähtsaks, sest ta sisaldab täieliku bibliograafilise ülevaate Eestis ilmunud raamatuid.

Tellimishind: 5 kr. aastas, 2 kr. 50 s. poolaastas, 1 kr. 25 s. veerandaastas. Üksiknumbrid 50 s. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised, raamatukaup-lused, Eesti Kirjanduse Seltsi usaldusmehed ning Eesti Kirjand. Seltsi büroo.

MÄRKUS: Igale „Eesti Kirjanduse“ 1931. aasta tellijale (või mõne varem aastakäigu järeltellijale), kes terve aasta tellimisraha tasunud, antakse

hinnata raamatuid 3 kr. väärtuses

tellijaga enese valiku järele suurest, umbes 600 teost sisaldavast nimestikust.

See soodustus on maksev ainult 15. aprillini. Nimestiku saamiseks teatage oma aadress

Eesti Kirjanduse Seltsi büroole, Lai t. 35, Tartu, tel. 6-01.

Üliõpilastele 13%
hinnaalandust

Kevadhooajaks

Üliõpilastele 13%
hinnaalandust

KOHALE JÕUDNUD:

Uued mustrid!

Kodumaa, inglise ja prantsuse vabrikutest: mood-said ülikonna-, pallu-, mantli-, kostüümi- ja kleidiriideid, kleidisiidi ja sammetit. Suures valikus. Hinnad võistluseta.

Uued mustrid!

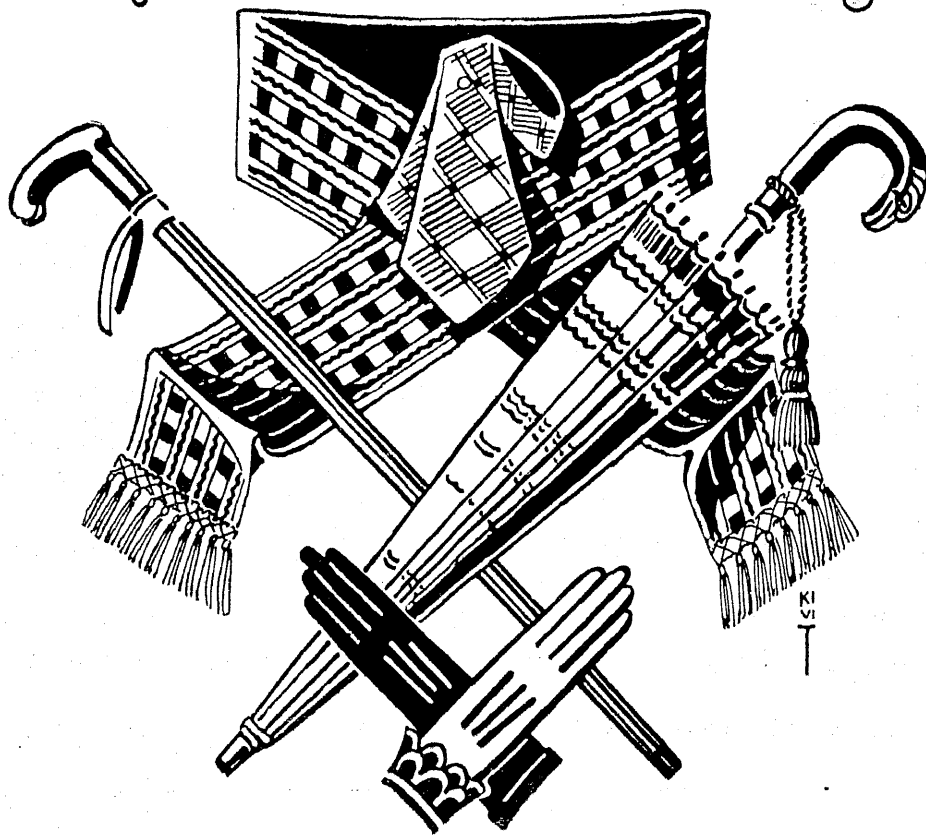
Riidekaubaladu TSCHERNOW, LUKSEP & KO.

Tartus

Kaubahoovis nr. 6—7. Telefon nr. 156.

Tartus

MOE, PUDU- JA PESUARI
VENNAD
LEPP

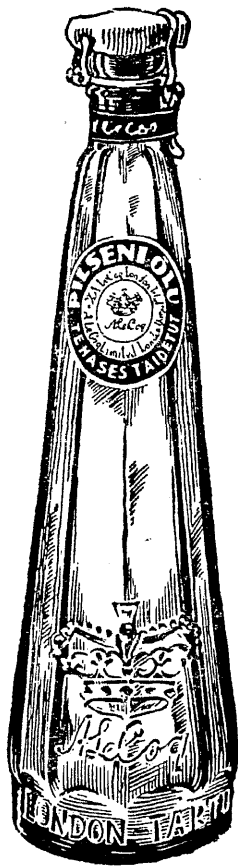
KAUBAHOOV № 2.
TELEFON 4-81.

TARTUS

PROMENADI № 2.
TELEFON 13-54.

Saada rikkalikus val. kõiki kevadhooaja moe-, pudu- ja pesukaupu.

Üliõpilastele hinnaalandus. **KAABUSID.** Üliõpilastele hinnaalandus.

A.-s. A. LE COQ'i

London - Tartu

õllevabriku

õlu ja porter,

ning keedetud môdu, limonad, sooda, selters -
tuntud headuses.

**Suures valikus
eeltulevateks pühadeks**

ilukarpe, shokolaadi. Martsipaanist
ja shokolaadist mune ja jäneseid.

Sokolaadi vabrik ja kauplus

Richard Glassmann

Suurturg 1. Tel. 13-32

A. JOSSET

Asutatud 1895. a.

TARTUS, KÜÜNI TÄNAV 4

PIDU-, TÄNAVA
JA SELTSKONNA

JALANÕUD

tuntud headuses.

R. NAPP

TARTUS, KÜÜTRI tn. 3

(RÜÜTLI tn. nurgal)

Eeskujulik ja odavam
I järgu juuksetööst.-äri.

**Daamide ja
härrade
jaoskond.**

Äris töötavad parimad
töäjõud.

Hinnad võistlemata.

Coiffeur R. NAPP

Diplomeeritud juuksetööstuse meister.

Külastage!

Tartus, KÜÜTRI 3

Kingitus suitsetajaile!

*Pühiks ilmusid eriti maitsvast segust
valmistatud uued paberossid*

MILAAANO 25 ^{tükki}/_{sent}

*Headuse poolest vastavad
täiesti kõrgemale sordile.*

Tubakatchas

A.-S. «SIRENA»

P. Laursoni

Pesumaja ja keemiline
riiete puhastustööstus

„Estonia“

Tartus, Gildi tän. 7 ja Tähe tän. 70.

Võetakse vastu keemiliseks pu-
hastamiseks kõiksugu siidi ja
villaseid riideid. Igasugu läike-
ja lihtpesu pesemine ilma pesu-
lõhkuvate aineteta (kloorita).
Kardinate pesemine ja raamimine.

Töö ja hinnad väljaspool võistlust.

Likööri ja napsivabrik

O.-ü. „EMLO“

ASUT. 1920. Tallinn, Pikk 17. ASUT. 1920.
Börsikelder. Tel. 431-08.

Tartu ladu: Riia t. 22 a, tel. 13-65; ainult engros müük.

KONJAK:

*Vieux / Très vieux / Extra très vieux /
Old Brandy.*

LIKÖÖRID:

*Curacao / Crème d'Orange / Cherry
Brandi jne.*

NAPSID:

Kümmel / Subrovka / Vodka jne.

Saadaval igas veinikaupl. ja restoräänis.

Hind 25 senti.

